

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Lambertusinstituut te HEIST-OP-DEN-BERG

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 30155

Instelling Sint-Lambertusinstituut

Directeur Annemie Van Bael

Adres Kerkplein 14 - 2220 HEIST-OP-DEN-BERG

Telefoon 015-24.12.42

Fax 015-24.12.72

E-mail sintlambertus@sintlambertus.be

Website <http://www.sintlambertus.be>

Bestuur van de instelling Sint-Lambertusinstituut

Adres Kerkplein 14 - 2220 HEIST-OP-DEN-BERG

Scholengemeenschap SGKSO Ter Nethe

Adres Kloosterstraat 7 - 2220 HEIST-OP-DEN-BERG

CLB Vrij CLB Het Kompas

Adres Vijfhoek 1 A - 2800 MECHELEN

Dagen van het doorlichtingsbezoek 13-03-2017;14-03-2017;15-03-2017;16-03-2017;17-03-2017

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 17-03-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 12-05-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever David VROMANT

Teamleden Elly DE KEYSER, Marc SMEULDERS, Erik VAN NIEUWENHUYZE,
Els VAN RAEMDONCK

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom en in tso tweede graad (leerplannen D/2008/7841/038 en D/2012/7841/019)	9
3.1.1.2 Techniek in de eerste graad in het eerste leerjaar van de B-stroom (leerplan D/2010/7841/020)	11
3.1.1.3 Maatschappelijke vorming in de eerste graad B-stroom (leerplan D/2011/7841/019)	13
3.1.1.4 Specifiek gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Basismechnica (leerplan D/2006/0279/068)	14
3.1.1.5 Frans in de tweede graad tso Industriële wetenschappen en in de derde graad tso Industriële wetenschappen en Elektromechanica (leerplannen D/2012/7841/057 en D/2016/13.758/016)	17
3.1.1.6 Wiskunde in tso tweede graad in de studierichting Elektrotechnieken, Houttechnieken en Mechanische technieken (leerplan D/2002/048)	20
3.1.1.7 Bouw in bso derde graad in de studierichting Ruwbouw (leerplan D/2011/7841/046)	22
3.1.1.8 Engels in de derde graad bso Carrosserie en in de derde graad, derde leerjaar bso Carrosserie- en spuitwerk (leerplannen D/2012/7841/058 en D/2014/7841/018)	25
3.1.1.9 Specifiek gedeelte in bso derde graad in de studierichting Elektrische installaties en in het derde leerjaar Industriële elektriciteit (leerplannen D/2013/7841/017 en D/2013/7841/040)	28
3.1.1.10 Hout in tso derde graad in de studierichting Houttechnieken (leerplan D/2013/7841/043)	31
3.1.1.11 Specifiek gedeelte in tso derde graad in de studierichting Elektromechanica (leerplan D/2012/7841/045)	33
3.1.1.12 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	35
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	37
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	38
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	39
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	40
4.1 Aanvangsbegeleiding	40
4.2 Leerbegeleiding	42
4.3 Evaluatiepraktijk	45
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	48
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	51
6.1 Wat doet de school goed?	51
6.2 Wat kan de school verbeteren?	51
6.3 Wat moet de school verbeteren?	51
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	52
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	52

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Sint-Lambertusinstituut, gelegen in het centrum van Heist-op-den-Berg, is een secundaire school die zich toelegt op technisch en beroepsonderwijs. De school profileert zich als een STEM-school (Science, Technology, Engineering en Mathematics) en biedt verschillende studierichtingen binnen de studiegebieden Auto, Bouw, Hout en Mechanica-elektriciteit aan. Ze vormt een scholengemeenschap met een aantal andere scholen uit Heist-op-den-Berg en Berlaar. Alle studierichtingen die de school aanbiedt in de tweede en derde graad zijn uniek binnen de scholengemeenschap.

Een directieteam met aan het hoofd een nieuwe algemeen directeur, leidt de school. Een groep geëngageerde coördinatoren en de technisch adviseurs (TA's) staan hen bij. De schoolleiding is toegankelijk en streeft een participatief beleid na. Het directieteam is zich bewust van de werkpunten van de school en stelt zich veranderingsbereid op. Het staat voor de uitdaging een planmatige en gefaseerde aanpak van de beleidsprioriteiten uit te werken met ondersteuning en betrokkenheid van het volledige schoolteam. Positief is de permanente inzet van het schoolteam voor een leerlinggericht schoolklimaat.

Het onderzoek naar de realisatie van de onderwijsdoelstellingen gebeurde aan de hand van een selectie van vakken in de verschillende graden en studiegebieden. Daaruit blijkt dat de school de eindtermen en de leerplandoelstellingen voor de meeste onderzochte vakken en structuuronderdelen voldoende realiseert. Anderzijds stelt de onderwijsinspectie voor enkele vakken tekorten vast die opvolging vereisen. Dat is het geval voor techniek en maatschappelijke vorming in de B-stroom en bouw in bso derde graad in de studierichting Ruwbouw. De tekorten zijn voornamelijk te wijten aan een onvoldoende leerplangerichte aanpak, waardoor zich hiaten voordoen op het vlak van het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk. Een beperkte inhoudelijke aansturing, opvolging en responsabilisering van de vakgroepwerking liggen aan de basis hiervan.

De school levert nog niet voldoende inspanningen om de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) systematisch en planmatig na te streven bij haar leerlingen. De school heeft een impliciete visie op haar inspanningsverplichting met betrekking tot de VOET, die vooral samenhangt met haar pedagogisch project en met de eigenheid van de aangeboden studierichtingen. Ze streeft echter de VOET nog niet na met een eigen planning en kan bijgevolg haar inspanningsverplichting ten aanzien van de VOET in onvoldoende mate aantonen.

Uit het onderzoek naar de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving blijkt dat een meer consequente systematiek op het vlak van opsporing en beheersing nodig is.

De school voldoet aan de overige erkenningsvoorwaarden. Met betrekking tot de overige regelgeving ontbreken in het schoolreglement de basisprincipes van het schoolbeleid inzake reclame en sponsoring. De school verbindt zicht ertoe deze lacune in het schoolreglement op te nemen.

Binnen het kwaliteitsonderzoek bekeek de inspectie de processen aanvangsbegeleiding, leerbegeleiding en evaluatiepraktijk. Hieruit blijkt dat een daadkrachtige aansturing en opvolging van de verschillende onderwijsprocessen door de schoolleiding zich opdringt. Dit om de kwaliteitsverschillen in aanpak die bestaan tussen de vakgroepen en individuele leraren weg te werken, en de voorbeelden van goede praktijk te borgen.

De aanvangsbegeleiding is kwaliteitsvol uitgebouwd. De nieuwe leraren krijgen bij hun start een waardevolle begeleiding en uitgebreide ondersteuning. De school geeft de nieuwe leraren in een sfeer van vertrouwen kansen om te groeien in hun professioneel functioneren.

De leerbegeleiding is in volle ontwikkeling. De school heeft al van bij de oorsprong een cultuur die focust op zorg. In haar 'visie op zorg' expliciteert de school strategische doelen op het vlak van leerbegeleiding. De graadcoördinatoren zijn een belangrijke factor bij zowel de visieontwikkeling als bij de praktische uitvoering. De school vertrouwt er op dat 'leren leren' een opdracht is voor de leraren, maar ze verbindt aan deze verwachtingen geen zichtbare en meetbare doelen. Bijgevolg kan ze de doeltreffendheid van deze inspanningen niet nagaan. Binnen de school zijn er waardevolle individuele initiatieven van leraren die een krachtige leeromgeving creëren. Tot op heden blijven die voorbeelden van goede praktijk nog te geïsoleerd. Het is een uitdaging voor de school deze initiatieven als hefboom te gebruiken.

De school heeft aandacht voor taalscreening en vooral de leraren Nederlands nemen een aantal ondersteunende acties. Het taalteam streeft ernaar een actieplan rond talenbeleid uit te werken om, met de ondersteuning van de directie, te komen tot een gedragen geheel.

Verder toont het kwaliteitsonderzoek aan dat er in het verleden weinig aandacht was om de kwaliteit van de leerlingenevaluatie op schoolniveau aan te sturen en te bewaken. Er zijn duidelijke richtlijnen voor de rapportering van resultaten, maar niet om te bewaken of die resultaten een betrouwbare weergave zijn van de mate waarin de leerling de leerplandoelstellingen bereikt heeft. In de uitvoering varieert de kwaliteit van de evaluatie daardoor naargelang de aandacht en de inzichten van individuele leraren of vakgroepen. De deliberatiepraktijk gebeurt conform de regelgeving.

In het kader van de kwaliteitszorg verzamelt de school kwantitatieve en kwalitatieve gegevens. De school heeft echter nog niet de traditie om die data systematisch te analyseren en te gebruiken voor kwaliteitsverbetering. Binnen sommige vakgroepen is reflectie onvoldoende ingeburgerd om het onderwijsproces te bewaken en zo te werken aan een systematische en cyclische kwaliteitszorg tot op de klasvloer.

De school respecteert nagenoeg alle onderzochte facetten van de regelgeving en krijgt een gunstig advies voor de overige erkenningsvoorwaarden. Op grond van de tekorten in de leerplanrealisatie van een aantal doorgelichte vakken en in het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen besluit de onderwijsinspectie de doorlichting met een beperkt gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'. Het onderzoek naar de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' levert een beperkt gunstig advies op. De school zal na drie schooljaren moeten aantonen dat ze de vastgestelde tekorten in voldoende mate heeft weggewerkt.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	aardrijkskunde	
Graad 1 B	maatschappelijke vorming, techniek	
Graad 1 Bouw- en houttechnieken	aardrijkskunde	
Graad 1 Industriële wetenschappen	aardrijkskunde	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	aardrijkskunde	
Graad 1 Nijverheid	maatschappelijke vorming	
Graad 2 BSO Basismechanica		specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Houttechnieken	aardrijkskunde, wiskunde	
Graad 2 TSO Elektromechanica	aardrijkskunde	
Graad 2 TSO Elektrotechnieken	aardrijkskunde, wiskunde	
Graad 2 TSO Industriële wetenschappen	aardrijkskunde, Frans	

Graad 2 TSO Mechanische technieken	aardrijkskunde, wiskunde	
Graad 3 BSO Carrosserie	Engels	
Graad 3 BSO Carrosserie- en spuitwerk	Engels	
Graad 3 BSO Ruwbouw		bouw
Graad 3 BSO Elektrische installaties		specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Industriële elektriciteit		specifiek gedeelte
Graad 3 TSO Houttechnieken		hout
Graad 3 TSO Elektromechanica	Frans	TV elektromechanica/mechanica/elektriciteit/elektronica
Graad 3 TSO Industriële wetenschappen	Frans	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom en in tso tweede graad (leerplannen D/2008/7841/038 en D/2012/7841/019)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	In de eerste graad worden nagenoeg alle thema's op het correcte beheersingsniveau aangeboden. In het eerste leerjaar is de benadering van het thema 'Landschap en kaart' evenwel veeleer werkboekgericht dan leerplangericht. De verwerking van de leerplandoelstellingen om diverse basisvaardigheden rond kaartgebruik aan te leren en in te oefenen op het terrein is daardoor beperkt. Enkele leerplandoelstellingen uit het thema 'Bebouwing en bevolking' ontbreken in het aanbod. De doelstellingen uit de overige thema's van het eerste en deze van het tweede leerjaar worden, samen met enkele thema-overschrijdende doelstellingen, kwaliteitsvol uitgewerkt. Het begeleid zelfstandig groepswork over toeristische regio's wordt uitgevoerd. In beide leerjaren worden enkele extramurale activiteiten ingericht. De mogelijkheden die deze bieden om leerplandoelstellingen over terreinwaarnemingen te verwerken, worden beperkt benut. Er is voldoende aandacht voor actualiteit.
---	--

In de tweede graad is het aanbod nagenoeg volledig. De thema's zijn goed gespreid over de leerjaren. Ze worden voldoende evenwichtig gepland, maar de vordering loopt soms vertraging op, waardoor de behandeling van enkele doelstellingen op het einde van het schooljaar soms beperkt of niet gebeurt. Het aanbod is voldoende leerplangericht. De doelstellingen worden op het correcte beheersingsniveau aangeboden. Er is aandacht voor zelfstandig werk, maar de vormgeving bevat niet alle stappen die de bijhorende leerplandoelstelling vraagt. Er is voldoende aandacht voor actualiteit.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over een vaklokaal waarin alle lessen aardrijkskunde plaatshebben. De ICT-uitrusting met internettoegang voor frontaal gebruik wordt ingezet voor de ondersteuning van de les. De meeste minimale materiële vereisten zijn aanwezig, met uitzondering van de wandkaarten van België en Europa. Het topografisch kaartmateriaal voor gebruik door de leerlingen kan geoptimaliseerd worden.

De mogelijkheden die het vak biedt om een bijdrage te leveren aan het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen ICT worden nagenoeg niet benut. In beide graden is het begeleid gebruik van ICT om de talrijke maatschappelijk relevante toepassingen te verkennen en de ICT-vaardigheden in te oefenen erg beperkt.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De totaalscores voor het vak worden opgebouwd door quoterings van taken, toetsen en examens. De opdrachten en vragen zijn duidelijk en zorgvuldig geformuleerd, de puntentoekenning is transparant. Inhoudelijk spoort de evaluatie met het aanbod en vertoont ze dan ook de kenmerken ervan. Op basis van de atlas en ander bronnenmateriaal worden vaardigheden en inzicht getoetst. De meeste vragen toetsen het correcte beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. Een uitzondering is de evaluatie van het thema 'Landschap en kaart' waar vooral kennis getoetst wordt in plaats van de vaardigheid. Voor de overige thema's uit beide graden gaan de vragen uit van de leerplandoelstellingen. In het tweede leerjaar van de eerste graad is de kwaliteit van de evaluatie opvallend doelgericht. De leerlingen scoren goed, ook op uitdagende vragen.

Het hergebruik van identieke vragencombinaties hypothekeert op termijn mogelijk de betrouwbaarheid van de scores.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerlingen beschikken over een atlas en goed gestructureerd cursusmateriaal. Het bronnenmateriaal over de eigen omgeving en de bezochte plaatsen bij extramurale activiteiten is evenwel beperkt. Het wordt ook weinig benut als werkmateriaal. Door middel van onderwijsleergesprekken op basis van bronnenmateriaal, afgewisseld met korte opdrachten, verwerken de leerlingen de inhoud. Ze worden goed ondersteund in hun denk- en leerproces. Ze weten duidelijk wat van hen verwacht wordt bij opdrachten, toetsen en examens en kunnen rekenen op feedback.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De beperkte omvang van de vakgroep levert weinig kansen om op de school een leer- en werkgemeenschap te vormen waarin de leerplanrealisatie geoptimaliseerd wordt. Dit gemis wordt niet opgevangen door schooloverstijgend overleg. De deelname aan nascholingen varieert naargelang de graad, maar betreft uitsluitend algemeen didactische aspecten. Daardoor komt er weinig inspiratie en professionalisering in de vakgroep, onder andere wat ICT-gebruik en de uitwerking van terreinwerk betreft.

3.1.1.2 Techniek in de eerste graad in het eerste leerjaar van de B-stroom (leerplan D/2010/7841/020)

Voldoet niet

De school streeft de ontwikkelingsdoelen onvoldoende na. De leerlingen krijgen een onevenwichtig aanbod, dat diepgang mist in de uitwerking van de verkenningsgebieden. De evaluatie is onvoldoende afgestemd op de ontwikkelingsdoelen en leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod	Bij de realisatie van de ontwikkelingsdoelen en de leerplandoelstellingen hanteert de vakgroep het leerplan te weinig als leidraad. Een grondige studie van het leerplan is nauwelijks gebeurd. Hierdoor komt de essentie en het doel van het vak techniek niet tot uiting in de vele toepassingen.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

De school kiest voor negen wekelijkse lestijden techniek. Ze verdeelt die in twee lestijden techniek en zeven lestijden realisatietechnieken met verkenningsgebieden die vooral aan de harde sector gerelateerd zijn. Daarnaast splitsen de leraren de twee lestijden techniek op in één lestijd technisch tekenen en één lestijd theorie. De praktische uitvoering komt aan bod tijdens de realisatietechnieken. Door te voorzien in een apart lesuur brengen de leraren de theoretische leerstof en de bijbehorende begrippen niet aan op het moment dat deze leerstof noodzakelijk is bij de praktische uitvoering. Bovendien gebruiken ze de lestijd technisch tekenen uitsluitend voor het tekenen van aanzichten. Er is geen link met de projecten.

De leraren kiezen voor de verkenningsgebieden metaal, elektriciteit, hout en bouw. Hiermee voldoet de school niet aan de opgelegde verplichting om vijf verschillende verkenningsgebieden te behandelen, waarbij minstens gekozen wordt voor voeding of verzorging. Bovendien is voor elk verkenningsgebied het technologisch proces nergens aanwezig in het lesmateriaal. De meeste opdrachten zijn gesloten werkvolgordes, die leerlingen uitvoeren zonder ruimte voor 'omschrijven van een probleem', 'ontwerpen', 'in gebruik nemen' of 'evalueren'. De leraren bieden het verkenningsgebied bouw uitsluitend theoretisch aan. De aandacht die de leerlingen eraan besteden is onvoldoende om dit gebied te verkennen.

De leraren bieden niet alle ontwikkelingsdoelen volledig en evenwichtig aan. De leerlingen onderzoeken niet binnen alle verkenningsgebieden de verschillende onderdelen in een eenvoudig technisch systeem en ze kunnen de functies ervan en de relaties ertussen niet toelichten. De leraren illustreren niet hoe enkele zelf gebruikte technische systemen in de loop van de tijd geoptimaliseerd zijn. De vakgroep biedt niet alle ontwikkelingsdoelen van techniek en samenleving aan.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De school opteert voor gespreide evaluatie en examens. Het onevenwicht en de hiaten in het aanbod zijn terug te vinden in de evaluatie. De leraren evalueren te weinig de wijze waarop leerlingen de verschillende stappen van het technisch proces doorlopen. De evaluatie is niet transparant bij het beoordelen van praktische uitvoeringen. Er zijn geen criteria die de gegeven scores verantwoorden.

In de theoretische lestijd techniek bestaat de evaluatiepraktijk uitsluitend uit productevaluatie. Kennisgerichte toets- en examenvragen overheersen. Niet alle vragen peilen bovendien naar het juiste beheersingsniveau.

Voor realisatietechnieken en technisch tekenen steunt de evaluatie te veel op de intuïtie van de leraren. De teamleden koppelen hun beoordelingen rechtstreeks aan de realisatie, maar geven niet aan hoe de toegekende scores tot stand kwamen. Deze werkwijze brengt de validiteit van de evaluatie in het gedrang.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school voldoet aan de minimale materiële vereisten. Het vaklokaal is verouderd. De inrichting is weinig inspirerend. Veelal ontbreken didactische middelen en informatiepanelen in de leeromgeving die de wereld van de techniek illustreren. Het nieuwe technieklokaal dat in september 2017 in gebruik wordt genomen zou hierin verandering brengen.

De basisveiligheidsvoorzieningen aan de machines en de veiligheidsinstructiekaarten zijn ter beschikking. De persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorhanden. Tijdens de lesbezoeken is er vastgesteld dat een klein aantal leerlingen bij het werken met de kolomboormachine niet altijd de veiligheidsvoorschriften volgt.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het zelf ontwikkelde cursusmateriaal, dat weinig aansluit bij het leerplan, is sturend voor de behandeling van de leerinhouden. Een gelijklopende opbouw volgens het technisch proces, dat de herkenbaarheid voor de leerlingen verhoogt, is niet aanwezig.

De beperkt aanwezige realisaties zijn weinig eigentijds. Ze dragen slechts beperkt bij aan de bevordering van de interesse van leerlingen in techniek. Ze ondersteunen dan ook onvoldoende het oriëntatieproces van elke leerling.

Deskundigheidsbevordering
Vorming
Overleg

De vakgroep functioneert voorlopig onvoldoende als een team met een duidelijke onderwijskundige visie. Uit de verslagen blijkt dat het vakoverleg voor techniek in de B-stroom beperkt is. Mede daardoor hebben de visie van het leerplan en de implementatie ervan nog te weinig ingang gevonden in de lespraktijk. Zo zijn er geen afspraken over een aanpak van de projecten en over de evaluatie binnen de verkenningsgebieden. Het leidt onvoldoende tot het bijsturen of optimaliseren van het individueel didactisch handelen van de betrokken leraren. De gevolgde vorming in de laatste drie schooljaren is niet toereikend om inzicht te krijgen in een didactische aanpak die het leerplan voorschrijft.

3.1.1.3 Maatschappelijke vorming in de eerste graad B-stroom (leerplan D/2011/7841/019)

Voldoet niet

Het aanbod en de evaluatie gaan te weinig uit van de leerplandoelstellingen. De minimale materiële vereisten worden te weinig benut.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Er wordt planmatig gewerkt, maar daarbij is veeleer het leerwerkboek de basis dan het leerplan. Daardoor worden heel wat leerplandoelstellingen weinig expliciet nagestreefd. De aandacht om de inhouden aan te brengen, vertekkend vanuit de eigen omgeving, is gering. Daardoor beklijven de inhouden weinig. Het beperkt gebruik van ICT door de leerlingen remt het aanleren en het inoefenen van een aantal vaardigheden af. Daardoor krijgen de leerlingen te weinig kansen om binnen de domeinen functionele informatieverwerking en organisatiebekwaamheid onder begeleiding informatie te zoeken en te verwerken. Het aanbod is dan ook te weinig afgestemd op het functioneren in de maatschappij.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over een mavoklas waarin de meeste minimale materiële vereisten aanwezig zijn. De ICT-uitrusting voor gebruik door de leerlingen en de mogelijkheden om bronnenmateriaal of werkstukken aan de wand te hangen zijn evenwel beperkt. Hoewel dit lokaal ruimschoots volstaat om er alle wekelijkse lestijden mavo te organiseren, is dit voor minder dan de helft ervan het geval. De overige lestijden mavo vinden plaats in lokalen waar de minimale materiële vereisten slechts gedeeltelijk aanwezig zijn. Vooral de mogelijkheden om actieve werkvormen te gebruiken zijn daardoor beperkt.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie gebeurt op basis van taken en toetsen. De vragen zijn duidelijk geformuleerd en zijn vaak gebaseerd op bronnenmateriaal. Ze sluiten evenwel sterk aan bij het leerwerkboek, waardoor de representativiteit voor het leerplan niet bewust bewaakt wordt. Vaardigheden vormen terecht een belangrijk aandeel in de evaluatie. Toch zijn er daarnaast nog veel vragen die niet uitgaan van de leerplandoelstellingen en naar weinig functionele kennis peilen. Positief is de recente ontwikkeling van evaluatieformulieren voor zelf- en peerevaluatie bij een aantal opdrachten. Ze kunnen zorgen voor transparante beoordelingen en feedback naar de leerlingen, als tussentijdse stand van zaken in het leerproces of voor terugkoppeling naar de eigen lespraktijk.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leerlingen verwerken de inhouden door middel van onderwijsleergesprekken en korte opdrachten. In de bijgewoonde lessen gebeurt dit in een leerlingvriendelijke klassfeer. De bereidheid tot medewerking bij de leerlingen is groot. Ze krijgen gepaste feedback op hun inbreng. Door het beperkt benutten van de uitrusting is er nog groeimarge voor het hanteren van activerende werkvormen met aandacht voor het opstarten van een leerlijn m.b.t. het aanleren van strategieën die leiden tot het verwerven van de bekwaamheden. Daardoor blijft ook de aandacht voor het leerproces nog in de schaduw en wordt de individuele begeleiding op basis van de resultaten van de evaluatie nog onvoldoende uitgevoerd.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep kent te weinig stabiliteit. De laatste jaren wisselt de samenstelling sterk, waarbij de meerderheid van de leden slechts voor een schooljaar vaktitularis is. Hoewel de ingesteldheid aanwezig is om kwalitatief goed onderricht te verstrekken, fungeert de vakgroep weinig als een leer- en werkgemeenschap die op basis van leerplanstudie het aanbod over de volledige graad maximaal afstemt op de eigen situatie en reflecteert over het onderwijsproces.

*Overleg
Vorming*

De leden van de vakgroep volgen geregeld nascholing over algemeen pedagogische en didactische onderwerpen.

3.1.1.4 Specifiek gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Basismechanica (leerplan D/2006/0279/068)

Voldoet

De leerlingen bereiken nagenoeg alle leerplandoelstellingen. De evaluatiepraktijk is valide en de uitrusting voldoet om de leerplandoelstellingen te realiseren.

Onderwijsaanbod
*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De leerplandoelstellingen worden doorgaans geïntegreerd aangeboden. Het aanbod vertoont voldoende horizontale en verticale samenhang. De vakgroep hanteert een planningsinstrument om de leerplandoelstellingen te verdelen en de leeractiviteiten te plannen. Uit dat instrument en uit de uitvoering blijkt dat nagenoeg alle leerplandoelstellingen aan bod komen, met uitzondering van de hieronder vermelde. De school splitst het specifieke gedeelte op in deelvakken, naargelang het toepassingsgebied. Dat zijn acht vakken in het eerste leerjaar en zeven vakken in het tweede leerjaar. Die vakken krijgen de leerlingen vaak van verschillende leraren. Dat heeft als gevolg dat sommige leeractiviteiten onvoldoende in de praktijkprojecten passen. De leraren laten kansen liggen om met doordachte projecten samenhang tussen de leeractiviteiten en de verschillende clusters van leerplandoelstellingen te creëren om de dynamiek in het leerproces te verhogen.

Een aantal leeractiviteiten zijn wel in projectvorm verwerkt. Die projecten blijven steeds binnen één cluster leerplandoelstellingen. Over het algemeen is er nog een klein deelvak binnen de cluster dat maar heel beperkt geïntegreerd is. De projectbundels bevatten weinig van de ondersteunende theoretische en technologische achtergrond. Zo houden de leraren de schotten tussen de vakken in stand.

Het deelvak theoretische mechanica blijft volledig afgezonderd. De leeractiviteiten zijn een selectie uit een leerwerkboek. Dat wordt slechts voor minder dan de helft gebruikt. Begrippen uit statica, kinematica en dynamica worden te weinig gelinkt aan de context van de leerling. Het beheersingsniveau is juist gekozen.

In het vaklokaal montage worden er nog werkstukken met solventgedragen aerosolspuitbussen gelakt. De collectieve en persoonlijke beschermingsmiddelen zijn hier niet aan aangepast. In de afdeling lassen dragen de leerlingen niet consequent hun gehoorbescherming en gebruiken ze de afzuiging voor de lasdampen niet goed. Zij kunnen hun persoonlijke en de collectieve beschermingsmiddelen niet volgens verstrekte richtlijnen gebruiken en zij leren gevaarlijke situaties niet herkennen, melden en volgens verstrekte richtlijnen handelen.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

De school bereidt een deel van de leerlingen voor op bso derde graad elektrische installaties. Daarom breidt zij het aanbod uit met uren van het complementaire gedeelte. De leraren slagen erin om de leerlingen zo goed mogelijk voor te bereiden, maar zijn zich bewust van de beperkingen om in die beschikbare tijd de leerlingen de nodige competenties met voldoende diepgang te laten verwerven.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over een aantal vaklokalen die telkens uitgerust zijn voor een cluster uit het leerplan. Op dit ogenblik zijn er vooral veel conventionele machines voor verspanende vormgeving. Die zijn uitgerust met de nodige veiligheidsvoorzieningen en geschikt om de oefeningen mee te maken in de projecten.

In de school is alle materiaal voorhanden, zodat de leerlingen met uiteenlopende materiaalsoorten, technieken en toepassingen in aanraking komen. De vakgroep probeert CAD-tekenen (Computer Aided Design) al in het eerste leerjaar te introduceren bij haar leerlingen en de ICT-uitrusting laat die intensievere toepassing toe.

De vakgroep volgt de evolutie naar het nieuwe leerplan en zoekt naar een doordachte uitbreiding met een bijkomende CNC-freesmachine (Computer Numerical Control) die aansluit bij het huidige machinepark.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De school kiest voor een mengvorm van permanente en gespreide evaluatie. De leerlingen krijgen cijfers als zij werken aan hun praktijkopdrachten, taken of kleine overhoringen. Na een groter leerstofdeel krijgen ze een grote toets. De timing en de gedaante van deze grote toetsen verschillen niet van de examens die tot een aantal jaar geleden in voege waren. Bij de grote toetsen slaagt minder dan de helft van de leerlingen. Sommigen halen heel ernstige tekorten. Te veel contextloze vragen peilen naar zuivere kennisreproductie. De meerwaarde in het didactisch proces van dit onderdeel van de evaluatiepraktijk is gering.

De gewichten van elke evaluatie laat de school over aan het inzicht van de betrokken leraren. Die cijfers resulteren in een totaal voor de component 'kennis'. De criteria van veel beoordelingen in de praktische leeractiviteiten tonen echter aan dat er vaak ook vakgebonden attitudes in verrekend worden. De component 'kennis' krijgt een gewicht van 70 % in het cijfer van elk deelvak.

Ondanks de ambitie om voor permanente evaluatie te zorgen, leeft er nog een sterke toetscultuur. De leraren grijpen de kansen niet om de theoretische voorkennis te toetsen in de projecten, waar die veel meer betekenis heeft door de context. Regelmatig peilen toetsen eerder naar kennisreproductie dan naar kennisproductieve vaardigheden, door identieke figuren en opsommingen uit de leerwerkboeken te vragen. Een deel van de evaluatievormen is te weinig afgestemd op het juiste beheersingsniveau en de scores zijn daardoor geen goede weergave van de mate waarin de leerling de leerplandoelstellingen bereikt.

De vakgroep hanteert duidelijke criteria voor de attitudes. De school voorziet in uitgeschreven schalen om die te beoordelen. De vakgroep maakt daaruit een selectie van de vakgebonden attitudes en tracht met de evaluatie stimulerend en niet sanctionerend op te treden. Niet vakgebonden attitudes vinden geen plaats in het cijfer voor het vak. Zij worden besproken op de begeleidende klassenraden en gerapporteerd in het leerlingvolgsysteem. De cijfers worden ook besproken in de les, maar dat gebruik hangt af van de betrokken leraar. Het cijfer krijgt een gewicht van 30 % in het totaal en rapporteert de school apart in de component “attitude”.

De oefeningen in praktijk lessen worden beoordeeld aan de hand van de klassieke lascriteria. Die criteria staan niet vermeld in de praktijkbundel waardoor het gebruik weinig transparant is.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leerlingen gebruiken leerwerkboeken en projectbundels voor de verschillende deelvakken. De leerwerkboeken zijn goed gekozen en aangepast aan het ontwikkelingsniveau van het doelpubliek. De leraren trachten de brede basiszorg te versterken om zoveel mogelijk leerlingen voldoende leerkansen te bieden. Oplossingsmodellen van de projectbundels worden steeds geprojecteerd. Leerlingen worden aangemoedigd om hun notities foutloos te maken. De leraren verrekenen de taalfouten terecht niet in de cijfers. In de lessen is er voldoende aandacht voor het ontwikkelen van correct vakjargon.

Als leerlingen moeite ondervinden bij de verwerking van leerstofdelen, theoretisch of praktisch, remediëren de leraren steeds tijdens de lessen. Na de slechte resultaten van de grote toetsen staan er in het leerlingvolgsysteem enkel algemene vermaningen, maar geen concrete remediërvorstellen. Het systeem vermeldt ook niet of de tekorten weggewerkt zijn.

Deskundigheidsbevordering

Beginsituatieanalyse

Overleg

Vorming

De leraren volgen nascholing met een erg wisselende frequentie. Zij krijgen nu en dan suggesties van de directie, maar kiezen veelal op eigen initiatief uit het aanbod. De school vult dit aan met de pedagogische studiedagen rond thema's zoals motiverend lesgeven.

De formele vakgroepwerking is eerder beperkt. De frequentie van de vergaderingen en de manier van verslaggeving zijn niet van dien aard dat ze veel impact krijgt op het schoolgebeuren. De vakgroep formuleerde bijna twee schooljaren geleden een analyse van haar werkpunten. Die analyse strookt met de huidige situatie.

Informeel vormen de collega's een voldoende hecht team en kruisen ze elkaar voldoende vaak. De organisatie van de praktijken creëert een vorm van co-teaching die afstemming van leeractiviteiten op nieuwe projecten makkelijker maakt. De vakgroep bundelt een grote variatie aan expertise die een belangrijk handvat vormt voor verdere ontwikkeling van het aanbod en de evaluatie.

3.1.1.5 Frans in de tweede graad tso Industriële wetenschappen en in de derde graad tso Industriële wetenschappen en Elektromechanica (leerplannen D/2012/7841/057 en D/2016/13.758/016)

Voldoet

Het onderwijsaanbod is in voldoende mate afgestemd op de eindtermen en de leerplandoelstellingen. De evaluatiepraktijk voldoet.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De realisatie van de eindtermen voldoet. Het onderwijsaanbod volgt vooral de leerlijn van het recent geïntroduceerde leerboek. Dit situeert zich op het gepaste beheersingsniveau met een voldoende gevarieerd tekstaanbod.

De leraren bieden de verschillende onderdelen van het leerplan inzake kennis en vaardigheden aan. Op de jaarplannen staan verwijzingen naar alle vaardigheden op basis van het gebruikte leermateriaal. De planningsdocumenten in de tweede graad zijn nog niet aangepast aan de specifieke noden van sommige klassen. In de tweede graad komt de integratie van kennis en vaardigheden nog te weinig tot stand. Vakattitudes en leerstrategieën, vooral inzake het consequente gebruik van de doeltaal (sprekdwil en luisterbereidheid) en het inzetten van compenserende strategieën, worden te weinig aangereikt en geoefend.

In de derde graad is er een transparant overzicht beschikbaar van de oefeningen of taaltaken per eindterm. Daarvoor is de nieuwe leer methode in detail gescreend op de te behalen eindtermen. Waar hiaten vastgesteld worden, is in extra ondersteunend materiaal voorzien of in specifieke taaltaken. Bovendien is er ook gepaste aandacht voor het inspelen op actualiteit en cultuur, al dan niet via het gebruik van multimedia en filmextracten. Dit is een voorbeeld van goede praktijk. In de derde graad maken de leraren ook geregeld gebruik van een tijdschrift met korte actuele artikels op het gepaste beheersingsniveau en aangepast aan de leefwereld van het doelpubliek.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Waar de evaluaties van vorig schooljaar nog onvolledig en onevenwichtig waren, is er dit schooljaar een kentering ingezet. De leerplandoelstellingen en vooral het gebruik van de vaardigheden staan centraal dankzij evenwichtig uitgewerkte taaltaken in de derde graad.

De evaluaties van vorig schooljaar van de tweede graad tonen een overwicht aan contextloze ondersteunende kennis met gebruik van metataal en vertalingen. Soms is er een verkeerde interpretatie van de vaardigheden: zo is een dialoog uitschrijven geen schrijfvaardigheid en is het invullen van witruimte geen correcte toetsing van luistervaardigheid. De beoordeling van luister- en spreekvaardigheid is onvoldoende transparant omdat de bronvermelding en de opgaven vaak ontbreken. Ook de huistaken en tussentijdse toetsen focussen bijna uitsluitend op vertalingen en ondersteunende kennis in het eerste jaar van de tweede graad. Sinds dit schooljaar is er een positieve evolutie merkbaar: vertalingen zijn bijvoorbeeld bijna niet meer terug te vinden. De huidige evaluatiepraktijk in de tweede graad voldoet nipt en toetst alle vaardigheden, al blijft er een onevenwicht tussen het aantal taken en toetsen op ondersteunende kennis en die op vaardigheden.

Tot vorig schooljaar legden de huistaken, toetsen en examens in de derde graad nog te veel het accent op ondersteunende kennis en vertaalopdrachten. Dit schooljaar is er taaloverstijgend afgesproken om voor het dagelijks werk te focussen op ondersteunende kennisopdrachten en om de vaardigheden te toetsen via vier uitgebreide taaltaken die de leerlingen in de loop van het schooljaar als begeleid zelfstandig leerproces uitvoeren. Om deze taken correct te verwerken, moeten de leerlingen alle vaardigheden inzetten en de kennis aanwenden die verworven is op dit beheersingsniveau. Bovendien passen de leerlingen verschillende werkvormen toe. De resultaten van deze taaltaken worden verzameld en verschijnen op het rapport bij de twee proefwerkperiodes. De leraren gebruiken nieuwe beoordelingskaders voor spreek- en schrijfvaardigheid, die gebaseerd zijn op het Europees Referentiekader (ERK). Toch kan een verdere verfijning van deze kaders de objectiviteit van de quoterings nog verhogen. Het beoordelingskader bevat nog te veel gedragsattitudes in plaats van uitsluitend vakattitudes.

De ouders van de leerlingen zijn op de hoogte van deze nieuwe manier van evalueren voor de talen in de derde graad en de reacties zijn overwegend positief. De beoordeling van de vaardigheden gebeurt transparanter dan vorig jaar en de leerlingen krijgen waar nodig individuele remediëring o.a. via een Franstalig tijdschrift. De leerlingen krijgen ook de kans om aan zelfevaluatie te doen en krijgen op die manier zicht op hun eigen leerproces.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De klasbezoeken tijdens de doorlichting waren beperkt tot de klassen uit de tweede graad, omwille van onverwachte omstandigheden. Uit deze klasbezoeken blijkt dat de vak- en instructietaal de doeltaal is, wat de luistervaardigheid ondersteunt. Toch blijft het werken met vertalingen een courante lespraktijk. De leerlingen hebben niet de attitude een woordenboek of woordenschatlijst te raadplegen of om de context te gebruiken voor de verklaring van nieuwe woorden. Remediëring in de tweede graad beperkt zich in de eerste plaats tot extra oefeningen op ondersteunende kennis. Feedback volgt onmiddellijk na of tijdens het leerproces in de klas of via individuele notities op de toetsen of taken. Soms worden leerlingen doorverwezen naar de huistaakklas of krijgen zij over de middag extra remediëringsoefeningen.

In de derde graad is de remediëring en ondersteuning individueler en adequater. De leerling krijgt een taalkaak en een overzicht van wat er allemaal moet opgeleverd worden tegen een bepaalde datum. Daartoe kan hij/zij ervoor kiezen om extra ondersteuning van de leraar te krijgen. De vakleraar geeft dit in de eerste plaats klassikaal voor zij die er behoefte aan hebben, de anderen werken zelfstandig verder. Op het ogenblik dat het resultaat onvoldoende is, krijgt de leerling individuele remediëring op basis van een taak waarvoor o.a. het Franstalige tijdschrift wordt gebruikt. Soms zijn het leerlingen uit verschillende klassen die aan elkaar een opdracht uitleggen. Zo geven leerlingen van Elektromechanica toelichting over de uitstap naar Parijs aan de leerlingen van Industriële wetenschappen. Dit bevordert de klasoverschrijdende samenwerking.

De leerlingen en hun ouders hebben deze manier van werken al overwegend positief beoordeeld. Zij hebben op die manier een duidelijker zicht op wat de leerling met de taal kan doen en waar de groeimarge ligt.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De leslokalen beschikken over een digitaal bord, maar elke verwijzing naar de doeltaal of naar de anderstalige cultuur via affichering op een wandbord ontbreekt. Dit resulteert in een weinig stimulerende leeromgeving voor moderne vreemde talen.

Het aantal beschikbare analoge woordenboeken is ruim ontoereikend om er gebruik van te kunnen maken in de klaspraktijk. Om dit eventueel op te lossen maken niet alle leraren de reflex om digitale woordenboeken in te zetten. De internetverbinding werkt bovendien vaak te traag, wat de inzet van actueel multimediamateriaal hypothekeert.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep vergadert graadoverstijgend enkele keren per schooljaar. Zowel organisatorische als pedagogisch-didactische thema's komen aan bod. De professionele behoeften werden niet in kaart gebracht. Toch kent de derde graad een versnelde ontwikkeling betreffende vaardigheidsgericht taalonderwijs, zowel voor het onderwijsaanbod als voor de evaluatiepraktijk. Dat geldt vooral voor de kwaliteitsvolle ontwikkeling van taaltaken, dankzij een intensieve samenwerking tussen Engels en Frans in de derde graad tso. Deze ontwikkelingsdynamiek is minder sterk in de tweede graad. Het verticale overleg is te beperkt en leerlijnen over de graden heen zijn nog onvoldoende uitgetekend. Vanaf volgend schooljaar zou de vakgroep willen kantelen naar een systeem van permanente evaluatie. Het werken met taaltaken in de derde graad is daartoe een eerste stap. Om dit kwaliteitsvol uit te werken is overleg nodig over de graden heen, zo niet blijft er een breuklijn tussen de tweede en derde graad. In de vakgroep is de motivatie, inzet en expertise aanwezig om dit samen aan te pakken. Het team is zich bewust van de uitdaging en van het traject dat nog moet afgelegd worden.

Overleg

3.1.1.6 Wiskunde in tso tweede graad in de studierichting Elektrotechnieken, Houttechnieken en Mechanische technieken (leerplan D/2002/048)

Voldoet

De leerlingen krijgen de meeste leerplandoelstellingen aangeboden. De evaluatie is voldoende valide.

Onderwijsaanbod De leerlingen krijgen de meeste leerplandoelstellingen aangeboden. Het nagestreefde beheersingsniveau is voldoende in overeenstemming met de verwachtingen van het leerplan.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leerlingen besteden, vaak in het kader van herhaling, veel tijd aan rekenvaardigheden. Deze krijgen daardoor veel meer aandacht dan het leerplan beoogt. Ook de andere vaardigheden, zoals de meet- en tekenvaardigheden, de denk- en redeneervaardigheden en in mindere mate de probleemoplossende vaardigheden, komen aan bod. Door de ruime aandacht voor de rekenvaardigheden komt het evenwicht onder druk te staan.

Een beperkt aantal leerplandoelstellingen komt onvoldoende of te beperkt voor in het onderwijsaanbod. De vakgroep biedt het expliciteren van algebraïsche verbanden bij betekenisvolle situaties te weinig diepgaand aan. Daarnaast oefenen de leerlingen de leerplandoelstellingen s26 en s27 over het herkennen van kwalitatieve en kwantitatieve gegevens en de representativiteit van een steekproef onvoldoende in.

Uitrusting De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. Verschillende lokalen zijn uitgerust met een digitaal bord, de andere met een computer en een beamer. De leraren zetten tijdens de lessen doeltreffend ICT in. De leerlingen maken gebruik van het grafisch rekentoestel, daarnaast zijn er een beperkt aantal ICT-opdrachten.

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Een aantal klassen zijn aangekleed met motiverend en leerondersteunend didactisch materiaal.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De toetsen en examens zijn representatief voor wat er in de klas gebeurt. De evaluatie is transparant. De leerlingen krijgen feedback op de behaalde resultaten, gekoppeld aan eventuele remediëringsoefeningen. Waar mogelijk splitst de vakgroep een examen op in een deel met een (grafisch) rekentoestel en een deel zonder. De toetsen en examens bevatten een grote variatie in de vraagstelling en bevragen de basis- en de uitbreidingsdoelstellingen in een aanvaardbare verhouding.

De examenvragen zijn niet steeds even doeltreffend afgestemd op de leerplandoelstellingen. Zo bevatten de examens heel wat contextloze rekenvragen. Een aantal examens toetsen bepaalde leerplandoelstellingen repetitief, waar andere leerplandoelstellingen dan slechts beperkt aan bod komen. Daarnaast brengt het hergebruik van examenvragen de validiteit in gevaar.

Ondanks de duidelijke werkpunten voldoet de totale evaluatie nipt. De evaluatiegegevens van het voorbije schooljaar tonen aan dat de meeste leerlingen de leerplandoelstellingen in voldoende mate beheersen.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

De bijgewoonde lessen verlopen kalm en gestructureerd in een veilig leerklimaat. De leerlingen zijn aandachtig en werkzaam in de les. Leerlingen met specifieke behoeften krijgen extra begeleiding, afgestemd op hun individuele noden. Wiskundig sterkere leerlingen krijgen nog te weinig uitdagingen tijdens de les.

De preventieve leerbegeleiding is de verantwoordelijkheid van de individuele leraar. Afhankelijk van de leraar, geven agenda's en planningsdocumenten aan dat leerlingen veel of veeleer weinig taken, toetsen of leeropdrachten krijgen. Leerlijnen en afspraken zijn er niet. Het verschil tussen de lesgroepen is daardoor groot. Zo integreren sommige leraren 'leren leren' efficiënt in de lessen, bij anderen komt dit slechts impliciet aan bod. Voor iedere examenreeks maken de leraren ruimte voor een herhalingsles waar vragen en onduidelijkheden aan bod kunnen komen.

De leraren nemen de curatieve leerbegeleiding ter harte en geven inhaallessen. Ze bieden remediëringsoefeningen aan en stellen modeloplossingen ter beschikking. De leraren zijn steeds bereid om leerlingen voor, tijdens en na de les te begeleiden bij het wegwerken van problemen. Deze acties zijn opgenomen in het leerlingenvolgsysteem. De vakgroep hanteert geen instrument om de doeltreffendheid van de remediëring na te gaan. Het rendement is bijgevolg onduidelijk.

Deskundigheidsbevordering Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting heeft de vakgroep
Overleg weinig vakgebonden nascholingen gevolgd.
Vorming

De vakgroepwerking heeft op dit ogenblik weinig meerwaarde voor de klaspraktijk. Tijdens de vergaderingen maken de leraren voornamelijk praktische afspraken. Onderwerpen zoals diepgaande leerplanstudie, 'leren leren' of het stroomlijnen van de evaluatiepraktijk waren nog niet aan de orde. Hierdoor is er weinig aandacht voor de verticale samenhang.

Op schoolniveau is er overleg tussen de vakgroep wiskunde en andere vakken voor het horizontaal afstemmen van planningen en leerinhouden.

3.1.1.7 Bouw in bso derde graad in de studierichting Ruwbouw (leerplan D/2011/7841/046)

Voldoet niet

De school kan niet aantonen dat de leerlingen alle doelstellingen in voldoende mate bereiken. Het aanbod en de leerlingenevaluatie beantwoorden onvoldoende aan het leerplanconcept.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Ondanks de opmerkingen in het vorig doorlichtingsverslag vertrekt de leerplanrealisatie onvoldoende vanuit leerplanstudie en vakoverstijgende coördinatie. De leraren bouwen de jaarplannen op uitgaande van de opgebouwde onderwijsroutine en/of uitgewerkte leerlingelopdrachten. De vaststellingen zijn dan ook zeer gelijklopend met die van de vorige doorlichting in 2006.

De leerplanrealisatie is niet afgestemd op het geïntegreerd concept. Het onderwijsaanbod vertrekt nog sterk vanuit de deelvakken en de leraren. Theorie en technisch tekenen staan daarbij vaak op zich. De leraren bieden deze niet structureel geïntegreerd met de praktijk aan. De visie dat het proefondervindelijk en praktijkgericht behandelen van de theoretische begrippen tot een groot motiverend en lerend effect bij de leerlingen leidt, heeft nog weinig ingang gevonden. Door deze factoren mist het aanbod samenhang en evenwicht.

De leerplandoelstellingen met betrekking tot plannen, organisatie en kostprijsberekening hebben weinig raakvlak met de voorbereidende studie van de projecten. De leerlingen oefenen het opstellen van de eigen werkmethode niet. Tekenvaardigheden verwerven via CAD-software is enkel in het eerste leerjaar van de derde graad in het onderwijsproces opgenomen. Leerlingen voeren de uitvoeringstekeningen in het tweede jaar enkel manueel uit. Ze missen hierdoor de kans om hun ruimtelijk inzicht en voorstellingsvermogen verder te ontwikkelen. Een aantal leerinhouden (onder andere metselverbanden) behoren niet tot het niveau van de derde graad. Door zowel in het eerste als in het tweede leerjaar dezelfde theoretische kennis aan te bieden, krijgen andere essentiële leerplandoelstellingen, zoals funderingen, opgaand metselwerk, duurzaam bouwen, bouwkunst en vormgeving, ... doorheen het curriculum onvoldoende aandacht.

De leraren bieden de competenties met betrekking tot mechanische principes, elektrische toestellen en installaties summier aan.

De doelstellingen over grondwerkzaamheden, rioleringswerken, kruipruimte en kelders komen in de praktijk niet of onvoldoende aan bod. De school tracht dit te compenseren via de stage. Uit een steekproef blijkt echter dat de stageactiviteiten van een aantal leerlingen niet aansluiten bij deze vooropgestelde leerplandoelstellingen.

De geïntegreerde proef is niet gelinkt aan een praktijkoefening en inhoudelijk niet representatief voor het profiel van de opleiding. Leerlingen maken een studie van een bestaande eengezinswoning. Het dossier is een bundel van uitgebreide detailtekeningen en bouwfysische berekeningen. Deze opdrachten zijn niet gelinkt aan leerplandoelstellingen.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De school opteert voor een combinatie van gespreide evaluatie en examens. De hiaten in het aanbod worden weerspiegeld in de evaluatiepraktijk. Voor de technische vakken bestaat het dagelijks werk uit taken en toetsen. De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen voldoet niet. De vakgroep peilt niet op een evenwichtige wijze naar de verschillende beheersingsniveaus van het leerplan. De nadruk ligt te sterk op kennisreproductie bij de theoretische onderdelen.

De inschaling van de praktische activiteiten draagt onvoldoende bij om de evaluatie valide te maken. De afstemming op de leerplandoelstellingen en de leerinhouden is te beperkt. De leraren gebruiken amper meetbare criteria om de evaluatie transparant te maken en bemoeilijken hiermee de zelfevaluatie door de leerlingen. De evaluatiedocumenten van het project 'school in werking' ontbreken.

Voor technisch tekenen steunt de evaluatie te veel op de intuïtie van de leraren. De teamleden koppelen hun beoordelingen rechtstreeks aan de realisatie, maar geven niet aan hoe de toegekende scores tot stand kwamen. Deze werkwijze brengt de validiteit van de evaluatie in het gedrang.

De leraren evalueren de stage vooral attitudegerelateerd. Er is geen evaluatie terug te vinden van leerlingsspecifieke praktische doelstellingen die tijdens de stage aan bod moeten komen. De punten die een leerling krijgt, zijn hierdoor te weinig onderbouwd met objectieve criteria gebaseerd op de te verwerven praktische vaardigheden.

De school voorziet zowel in proces- als in productevaluatie bij de geïntegreerde proef maar evaluatiecriteria ontbreken.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De afdeling beschikt over voldoende materiële middelen om het leerplan te realiseren. De voorzieningen voor de basisveiligheid aan de machines en de veiligheidsinstructiekaarten zijn ter beschikking. De persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorhanden.

Het vaklokaal beschikt over multimedia. De aankleding van dit lokaal bevat momenteel weinig hedendaags didactisch lesmateriaal ter ondersteuning van de leerplanrealisatie. De globale ICT-uitrusting zorgt ervoor dat de ICT-integratie en het CAD-tekenen mogelijk zijn.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leraren begeleiden de leerlingen op een vakkundige wijze tijdens de uitvoering van hun werkopdrachten, waardoor de meeste lessen in een aangenaam en constructief leef- en leerklimaat verlopen. Ze krijgen tijdens de praktijkmomenten in de mate van het mogelijke sterke individuele begeleiding.

Het studiemateriaal is vrij divers. Voor bepaalde inhouds moeten de leerlingen zelf notities nemen. Andere lesinhouden biedt de vakgroep aan via zelf ontwikkeld cursusmateriaal. Dit komt de consistentie binnen de studierichting alvast niet ten goede. Bijkomend stellen de leraren het cursusmateriaal niet op volgens de leerplanvisie: de noodzakelijke integratie van theorie en praktijk is in de structuur niet terug te vinden.

Deskundigheidsbevordering
Vorming
Overleg

Hoewel de vakleraren op regelmatige basis overleggen, ligt de nadruk vooral op organisatorische thema's en veel minder op de aanpak van de leerplandoelstellingen. Er is onvoldoende visie en gestructureerde samenwerking tussen de leraren om een vlotte leerplanrealisatie binnen de studierichting te waarborgen. Hierdoor ontstaan er breuklijnen of accentverschuivingen bij de vormgeving van het onderwijsproces ten nadele van de leerplanrealisatie, de leerbegeleiding en de evaluatiepraktijk.

De vakgroepwerking vormt dan ook nog geen reële hefboom voor kwaliteitsverbetering. De leraren nemen deel aan vaktechnische nascholingen. Meer deskundigheidsbevordering dringt zich op betreffende de meer pedagogisch-didactische aspecten van het onderwijsleerproces. De leraren onderhouden goede contacten met de sector en de samenwerking met de stageplaatsen verloopt vlot.

3.1.1.8 Engels in de derde graad bso Carrosserie en in de derde graad, derde leerjaar bso Carrosserie- en spuitwerk (leerplannen D/2012/7841/058 en D/2014/7841/018)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen, noodzakelijk voor het realiseren van de eindtermen, in voldoende mate. Het aanbod is kwaliteitsvol. De evaluatiepraktijk voldoet nipt.

Onderwijsaanbod De leraren zorgen voor een evenwichtig en volledig aanbod op het correcte beheersingsniveau van de basisgebruiker, conform het Europees Referentiekader (ERK) en het leerplan. De planning volgt de leerlijn van het leerboek in het eerste en twee leerjaar van de derde graad, al bieden de leraren ook extra materiaal aan om de verschillende hoofdstukken extra te stofferen. Dit materiaal is kwaliteitsvol en richt zich op het inzetten van verschillende vaardigheden en interactieve werkvormen. Tijdens de klasbezoeken blijkt dat de vak- en instructietaal consequent de doeltaal is, al wordt regelmatig vertaald naar het Nederlands. Toch zijn er leerlingen die tijdens duo-werk de doeltaal op een elementair niveau spontaan hanteren.

In het derde leerjaar ontwerpt de vakgroep op eigen initiatief leermateriaal, aangepast aan het niveau en aan de doelgroep. Dit resulteert in een aantal dossiers rond specifieke thema's waarin alle vaardigheden aan bod komen via verschillende werkvormen. Naargelang de interesses van de doelgroep worden de thema's aangepast. Dit materiaal getuigt van een zeer grote inzet en betrokkenheid van het lerarenteam om op de best mogelijke manier deze leerlingen een basis Engelse taal en cultuur bij te brengen. De leerlingen maken een uitstap naar Londen, die tijdens de lessen Engels intensief wordt voorbereid. Het is een gemiste kans dat geen enkele leraar Engels deze uitstap ter plaatse mee begeleidt.

Evaluatiepraktijk In bso derde graad en in het derde leerjaar gebeurt de evaluatie op basis van permanente/gespreide evaluatie en een beoordeling van het gedrag van de leerlingen, in een verhouding van 70/30. Dat een leerling slaagt voor Engels betekent met andere woorden niet altijd dat deze leerling de eindtermen in voldoende mate heeft bereikt. Deze beoordelingscriteria, schoolbreed opgelegd voor bso, zorgen bijgevolg voor een weinig transparante beoordeling van de effectieve verworven competenties voor het vak Engels.

In bso derde graad en in het derde leerjaar zijn er geen examens, enkel permanente/gespreide evaluaties. Van het vorige schooljaar zijn er echter weinig proeven en taken beschikbaar die de realisatie van de vaardigheden in voldoende mate kunnen aantonen. De mappen van de leerlingen zijn onvolledig. Vooral de ondersteunende kennis weegt door in deze evaluatiepraktijk waardoor er in feite een onevenwicht ontstaat in de beoordeling. De kleine tussentijdse evaluaties op lees- en spreekvaardigheid zijn niet altijd opgenomen in het overzicht, maar worden wel degelijk uitgevoerd door de leerlingen. In het derde leerjaar zijn er enkele goede praktijkvoorbeelden uitgewerkt en komen alle vaardigheden duidelijker aan bod. Daarbij wordt met eenvoudige, maar voldoende toereikende beoordelingsschalen gewerkt voor mondelinge evaluaties.

Uit de beschikbare evaluaties blijkt dat er differentiatie is in de evaluatiepraktijk voor die leerlingen die al een hoger taalbeheersingsniveau hebben. Zij worden sporadisch uitgedaagd met een extra leestekst of een schrijfopdracht op een verder verwerkingsniveau.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De leraren zijn sterk betrokken op de leerlingen en zetten zich in om elke leerling tot het verwachte taalbeheersingsniveau te brengen. Tijdens de klasbezoeken blijkt een grote inzet om via activerende werkvormen de leerlingen te betrekken en te stimuleren. Basisstructuren en basiswoordenschat worden telkens opnieuw ingeoefend. In het derde leerjaar is er van bij de start van het schooljaar een 'personal assistent' aangeduid die extra ondersteuning biedt aan medeleerlingen die dat nodig hebben. Deze leerling beschikt omwille van zijn schoolloopbaan over een voorsprong voor Engels en is tevens bereid de medeleerlingen te ondersteunen. Op die manier wordt binnenklasdifferentiatie een feit en leren leerlingen ook van elkaar.

Via de elektronische leeromgeving worden er extra oefeningen beschikbaar gesteld, bijvoorbeeld ter voorbereiding van een toets. Voor een toets mag extra ondersteuning voor grammaticale structuren gebruikt worden, wat aan zwakkere taalleerlingen een houvast biedt. Over de middag werken de leraren sporadisch en op vraag een individuele leerling bij die leermoeilijkheden ondervindt.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De leslokalen beschikken over een digitaal bord, maar elke verwijzing naar de doeltaal of naar de anderstalige cultuur via affichering op een wandbord ontbreekt. Dit resulteert in een weinig stimulerende leeromgeving voor moderne vreemde talen.

Het aantal beschikbare analoge woordenboeken in de school is ruim ontoereikend om er systematisch gebruik van te maken. Om dit op te lossen zetten alle leraren spontaan digitale woordenboeken in tijdens de lespraktijk. Dit is praktisch echter moeilijk toe te passen tijdens een evaluatiemoment of bij een te groot aantal leerlingen. Bovendien werkt de internetverbinding vaak te traag, wat de inzet van multimediamateriaal hypothekeert en bemoeilijkt.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

Sinds september 2014 is Engels de enige moderne vreemde taal die in de derde graad bso wordt onderwezen. Dat betekent concreet dat de leerlingen na vier schooljaren Frans pas in de derde graad met lessen Engels starten. Niet alle betrokkenen zijn even gelukkig met het feit dat Frans niet langer opgenomen is in het curriculum van de derde graad bso.

De leerlingengroepen zijn per definitie heterogeen met veel valse beginners. In dezelfde klasgroep zitten immers leerlingen die van tso naar bso zijn overgeschakeld en die in theorie al de noodzakelijke anderstalige competenties hebben verworven op het niveau van een basisgebruiker Engels (A1/A2 ERK). Bovendien hanteren vele leerlingen al een mondje Engels via computerspellen en liedjesteksten. Dit maakt de uitdaging voor de leraren groot om te differentiëren en verschillende 'snelheden' aan te bieden, zodat alle leerlingen voldoende uitgedaagd worden en geboeid blijven in de lespraktijk.

Omwille van de leerlingenstages vallen er een aanzienlijk aantal lessen weg. Deze lessen worden niet ingehaald op een later tijdstip. De opportuniteit van de uitstap naar Londen wordt daarvoor (nog) onvoldoende benut.

Deskundigheidsbevordering
Overleg

Het uitwerken van een transparante leerlijn over de drie jaren Engels heen vraagt nog meer afstemming, al is er frequent informeel overleg tussen de betrokken leraren. Het feit dat de vakgroep talen vergadert over tso/bso heen leidt niet altijd tot resultaten die bruikbaar zijn in beide opleidingsniveaus. Scorewijzers zijn niet zomaar overdraagbaar, omwille van de verschillen in problematiek en in verwacht beheersingsniveau van beide groepen leerlingen. Apart inhoudelijk overleg moderne vreemde talen voor bso kan een meerwaarde betekenen voor alle betrokkenen. Het concreet uitwisselen van goede praktijkvoorbeelden voor taaltaken over de talen heen is een opportuniteit die nog onvoldoende benut wordt.

3.1.1.9 Specifiek gedeelte in bso derde graad in de studierichting Elektrische installaties en in het derde leerjaar Industriële elektriciteit (leerplannen D/2013/7841/017 en D/2013/7841/040)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen. De evaluatiepraktijk is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod	Nagenoeg alle leerplandoelstellingen komen aan bod. Het aanbod vertoont voldoende horizontale en verticale samenhang. De school bundelt in de eerste twee leerjaren bijna het hele specifieke gedeelte in twee vakken die telkens gegeven worden door één leraar. Daardoor stimuleert zij de nodige samenhang tussen de leerstofdelen en de leeractiviteiten. Daarnaast zijn er nog kleinere ondersteunende vakken. Het aanbod is grotendeels projectmatig en vertoont een logische opbouw doorheen de leerjaren. De praktijkoefeningen zijn in hoge mate realistisch. Ze laten de leerlingen toe om te oefenen op het juiste beheersingsniveau.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

In het begin van het eerste leerjaar voorzien de leraren in een aantal aanknopingsoefeningen met de leerstof uit de tweede graad. Doordat de tweede graad van deze studierichting niet aangeboden wordt, bestaat de instroom zo goed als uitsluitend uit leerlingen die na de tweede graad tso georiënteerd worden naar bso, en leerlingen van de tweede graad basismechanica. De school en de leraren zijn zich bewust van de sterk verschillende voorkennis van de leerlingen. Verhoogde aandacht in de tweede graad basismechanica door inzet van uren uit het complementair gedeelte tracht tekorten in de voorkennis te beperken. Daarbij bewaken de leraren de scheiding van enerzijds enkele toepassingen in residentiële installaties, maar vooral tertiaire installaties voor de eerste twee leerjaren en anderzijds de industriële toepassingen voor het derde leerjaar. Doordachte differentiatie is vooralsnog niet genoeg zichtbaar om de talenten optimaal te ontplooiën in plaats van de verschillen bij de leerlingen klein te maken in het begin van de derde graad.

In de procesevaluatie van de geïntegreerde proef (gip) komen kleine opdrachten aan bod, vaak theoretische beschrijvingen. Die zijn wat het onderwerp betreft wel verbonden aan de gip-opdracht die de leerlingen uitvoeren, maar de theorie wordt niet toegepast door een doordachte keuze te maken van onderdelen of instellingen aan de hand van de geleerde technologie.

De leerlingen volgen in het tweede leerjaar twee weken blokstage. Die stage wordt correct voorbereid met een stageovereenkomst, risicoanalyse, werkpostfiche, geneeskundig toezicht wanneer dat vereist is en een geplande lijst van stageactiviteiten. Ondanks die voorbereiding tonen de stageschriften van de leerlingen en de evaluatie van de gedane activiteiten dat die nu en dan niet allemaal uitgevoerd zijn. Leerlingen werken soms twee weken rond dezelfde doelstellingen. De school gebruikt een digitaal platform om de stageadministratie te stroomlijnen. Een kortere terugkoppeltijd om te overleggen met de stagegever en de kwaliteitsvolle invulling nog te verbeteren, hebben leraren en leerlingen nog niet genoeg gerealiseerd.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

In de school zijn er goed uitgeruste vaklokalen ter beschikking voor de leerlingen. Alle materialen, gereedschappen en actuele industriële componenten zijn daar voorhanden. In die lokalen zijn er basisoefeningen op borden en, naarmate de leerlingen vorderen, meer realistische opstellingen voor opdrachten in de tertiaire sector. Voor de leerlingen van het derde leerjaar zijn er voldoende oefeningen met industriële toepassingen.

In de lokalen zijn de nodige ICT-middelen voorhanden om alle oefeningen te maken. De leerlingen maken hun tekeningen in aangepaste didactische CAD-software.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Alle leerplandoelstellingen komen effectief aan bod in de evaluatie. De school kiest voor een mengvorm van permanente en gespreide evaluatie. De leerlingen krijgen cijfers als zij werken aan hun praktijkopdrachten, taken of kleine overhoringen en na een groter leerstofdeel een grote toets. De gewichten van elke evaluatie laat de school over aan het inzicht van de betrokken leraren. Die cijfers resulteren in een totaal voor de component 'kennis'. De component 'kennis' krijgt een gewicht van 70 % in het cijfer van elk deelvak.

De praktijkoefeningen beoordelen de leraren met een evaluatieformulier. Op dat formulier staan -naast productdoelen- ook vaak vakgebonden attitudes. Die worden met een driedelige schaal beoordeeld. Daar staat enkel een generieke omschrijving bij ('goed - voor verbetering vatbaar - slecht'). De leerlingen beoordelen zichzelf eerst en de leraar bevestigt of corrigeert die scores. Dat overzicht wordt op een ondoorzichtige manier omgevormd in een cijfer. Dat proces is op geen enkele manier onderbouwd, het is niet transparant. Volledig verschillende beelden in het evaluatieformulier resulteren in dezelfde beoordeling.

Om de attitude te beoordelen hanteert de hele school een gedetailleerd omschreven schaal voor attitudemeting (SAM-schaal). Daarop staan zes globale attitudes, die telkens in meer detail verfijnd staan en waarvan er beoordeling aan de hand van waarneembaar gedrag gebeurt. Twee van de zes attitudes zijn in deze studierichting niet vakgebonden. Het dubbel aanrekenen van vakgebonden attitudes en het verrekenen van gedragsattitudes brengt het evenwicht en zodoende de validiteit in het gedrang.

De gip wordt beoordeeld met verschillende tussentijdse evaluaties. Die evaluaties doen de leraren aan de hand van een evaluatieformulier. Dat is voldoende transparant en mikt op doelen voor wat proces, product en presentatie betreft.

De evaluatiecriteria van de stage sluiten onvoldoende aan op de leerplandoelstellingen die ermee verbonden zijn. De leerplandoelstellingen die enkel op de stage aangeboden worden, komen onvoldoende herkenbaar in de formulieren voor.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leraren documenteren de praktijkopdrachten met goede praktijkbundels. Die zijn goed gestructureerd en verzorgd van opmaak. Elke bundel eindigt met een evaluatieformulier dat zelfevaluatie door de leerling toelaat. Daarnaast gebruiken de leerlingen een leerboek als naslagwerk. Door de zorgvuldige selectie van de hoofdstukken die aansluiten bij de praktijkactiviteiten, blijft de relevantie van elk deel bewaakt.

Na de tussentijdse evaluaties van de gip krijgen de leerlingen een begeleidend rapport. Dat is voorzien van concrete remediërende suggesties. Het rapport toont de vooruitgang en is een meerwaarde in het proces van de geïntegreerde proef.

De redicodis-maatregelen voor leerlingen met nood aan verhoogde zorg worden niet steeds doordacht toegepast. Voor leerlingen met ASS (autismespectrumstoornis) worden sociale vaardigheden zonder vermindering beoordeeld met dezelfde SAM-schalen. De school voorziet ook niet in procedures hoe leraren hier mee om moeten gaan.

Deskundigheidsbevordering

*Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming*

Het formele overleg is niet heel frequent. De leden van de vakgroep scholen voldoende bij. Zij maken keuzes uit het aanbod dat ze aangereikt krijgen in de school. Zij volgen ook de nascholingen rond pedagogisch-didactische thema's op de gemeenschappelijke studiedagen. De directie screent die behoeftes niet om de nascholingen aan te sturen, maar onderzoekt wel de behoeftes als de school haar visie verder ontwikkelt.

3.1.1.10 Hout in tso derde graad in de studierichting Houttechnieken (leerplan D/2013/7841/043)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De school beschikt over de uitrusting en leermiddelen om de leerplandoelstellingen te realiseren. Er is een aanzet om de evaluatie af te stemmen op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod	De implementatie van de leerplandoelstellingen gebeurt gedeeltelijk volgens de visie van het referentiekader. De leerlingen bereiken sommige leerinhouden met diepgang. De clusters zijn evenwichtig verspreid over de lesweek en kennen een zinvolle invulling.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

Binnen de cluster 'onderzoek' leert de leerling hedendaagse volwaardige opdrachten ontleden aan de hand van het ontwerp. Het proefondervindelijk onderzoeken van constructies, bevestigings- en afwerkingstechnieken is in het onderwijsproces opgenomen. Een aantal leerplandoelstellingen rond stabiliteit behoren tot het niveau van de tweede graad. Hedendaagse vormgeving en stijkenmerken zijn in het onderwijsproces niet opgenomen.

Binnen de cluster 'organisatie' verwerven de leerlingen tekenvaardigheden via CAD-software. Het instellen en leren bedienen van een CNC-gestuurde machine is in het onderwijsproces opgenomen. Er is een aanzet om de praktische vorming projectmatig uit te werken, maar de integratie van de vaardigheden, kennis, attitudes en inzichten is voor verbetering vatbaar.

Binnen de cluster 'realisatie' zijn de doelstellingen voldoende ingevuld. Het kwaliteitsniveau van de realisaties is vrij behoorlijk. De leerlingen maken kennis met het volledige technologisch proces van trappen, buitenschrijnwerk en meubels. Niet alle oefeningen hebben een functionele eindbestemming. Een duidelijk omschreven opdracht en de vooropgestelde kwaliteitseisen ontbreken in de meeste oefeningen.

De leerlingen gaan in beide leerjaren op stage. De activiteiten die een leerling onderneemt, zijn inhoudelijk waardevol en van toepassing voor de relevante beroepsopleidingsprofielen. De geïntegreerde proef brengt geen totaalbeeld van het opleidingsprofiel. Er is in de praktijkoefening en het dossier weinig onderscheid te bespeuren met de geïntegreerde proeven van de studierichting Houtbewerking.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie van de theorie is representatief voor de behandelde leerstof, maar de afstemming op de leerplandoelstellingen is niet altijd duidelijk. De meeste toets- en examenvragen zijn duidelijk opgesteld, maar zijn soms te kennisgericht. Leraren stellen ook kennisgerichte vragen over een aantal praktische vaardigheden. De evaluatie van de praktijk voldoet nipt. De leraren gebruiken evaluatiefiches met daarop de vermelding van de verschillende vaardigheden. Deze fiches vormen een goede basis om transparant, objectief en valide te evalueren. Het onderzoek wijst echter uit dat regelmatig slechts één waardering wordt toegekend aan alle vaardigheden. Deze werkwijze kan niet leiden tot waardevolle feedback op het leerproces van de leerling. De leraren evalueren de stage vooral attitudegerelateerd. Er is geen evaluatie terug te vinden van leerlingsspecifieke praktische doelstellingen die tijdens de stage aan bod moeten komen. De punten die een leerling krijgt, zijn hierdoor te weinig onderbouwd met objectieve criteria gebaseerd op de te verwerven praktische vaardigheden. De school voorziet zowel in proces- als in productevaluatie bij de geïntegreerde proef maar evaluatiecriteria ontbreken.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over alle conventionele machines, een gestuurde machine en voldoende leermiddelen om de leerplanrealisatie behoorlijk uit te voeren. Alle machines zijn voorzien van veiligheidsinstructiekaarten. De machinezalen zijn gescheiden van de montageruimten waardoor het lescomfort verhoogt. De persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorhanden. In het vaklokalen zijn er mogelijkheden om multimedia te gebruiken en ICT-vaardigheden aan te leren. Toch zijn de organisatie en de inrichting van de vaklokalen en het labo weinig inspirerend. De studierichting beschikt niet over een lokaal dat dienst doet als labo.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leraren begeleiden de leerlingen op een vakkundige wijze tijdens de uitvoering van hun werkopdrachten waardoor de meeste lessen in een aangenaam en constructief leef- en leerklimaat verlopen. De leerbegeleiding is voornamelijk remediërend van aard. Ze is niet gebaseerd op een gemeenschappelijke aanpak. De vakgroep neemt nog geen initiatieven om leerbegeleiding meer structureel en preventief te organiseren. Ze heeft nog geen zicht op de efficiëntie en de doeltreffendheid van de geboden leerbegeleiding. Het cursusmateriaal is voornamelijk zelfgemaakt. Het taalgebruik in het cursusmateriaal is afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. Daarentegen is het didactisch materiaal om de lessen aanschouwelijk te onderbouwen verouderd.

Deskundigheidsbevordering De vakgroepwerking functioneert vrij behoorlijk. De vakgroep komt regelmatig formeel of informeel samen om zowel praktisch-technische als pedagogisch-didactische thema's te bespreken.
Vorming
Overleg

Het aantal gevolgde nascholingen varieert en verschilt per leraar. De vakgroep analyseert de leerlingenresultaten niet met het oog op het bijsturen van de eigen onderwijspraktijk of in het kader van het bewaken van de onderwijskwaliteit.

3.1.1.11 Specifiek gedeelte in tso derde graad in de studierichting Elektromechanica (leerplan D/2012/7841/045)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen. De evaluatiepraktijk is valide. De uitrusting is goed om de leerplanrealisatie te ondersteunen.

Onderwijsaanbod De leerplandoelstellingen worden beperkt geïntegreerd aangeboden. Uit de planningsdocumenten en de realisatie blijkt dat nagenoeg alle doelstellingen aan bod komen. De school splitst het aanbod nog wel te sterk op in deelvakken.
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau Er bestaan te weinig verbanden tussen die deelvakken, ondanks de kansen die daarvoor bestaan, ondanks de aanbevelingen in het leerplan en de mogelijkheden in de hedendaagse didactiek.
Samenhang

De leerlingen werken in het deelvak technisch tekenen van het eerste leerjaar wel rond een project waarin zij een telegeleide wagen realiseren. Zij tekenen de onderdelen in de les en realiseren en monteren ze in de lessen realisaties elektromechanica. In de lessen elektriciteit van het tweede leerjaar werken leerlingen rond een project met een hometrainer waaraan ook het vak realisaties elektromechanica deelneemt. Voor de andere deelvakken blijven er nog veel kansen onderbenut om leerstofonderdelen in samenhang aan te bieden en de leerlingen te laten profiteren van het veel hogere rendement als leerstof in betekenisvolle contexten en projecten wordt aangeboden.

De leerplandoelstellingen rond hydraulica blijven beperkt tot de toepassingen binnen hydrauliek als aandrijftechniek die gebruikmaakt van vloeistof onder (hoge) druk. De duiding bij de leerplandoelstellingen laat niet misverstaan dat de interpretatie breder dient te zijn. Zo komen te weinig types pompen aan bod en ontbreken er begrippen en berekeningen van specifieke waarden die zich buiten die toepassing bevinden.

De vorm van de opdracht van de gip is goed gekozen in functie van de studierichting. De nadruk ligt wel sterk op mechanica en automatisering. Elektriciteit komt nauwelijks voor. Daardoor is de inhoud niet steeds representatief voor het brede aanbod in elektromechanica.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De leerlingen volgen de lessen in aangepaste vaklokalen. De inrichting van een aantal lokalen is een beetje gedateerd, maar in de meeste lokalen zijn alle leermiddelen voorhanden om de leerplannen te realiseren. Soms ontbreken machineonderdelen om nieuwe leerstofdelen aanschouwelijk te maken. Om een verbeterde integratie van de vakken te realiseren, bereidt de vakgroep een nieuw groot en multifunctioneel lokaal voor. Dat lokaal moet het werken met projecten in de toekomst helpen faciliteren.
	In een van de vaklokalen staan twee actuele industriële CNC-machines. Die zijn bij uitstek geschikt om de leerplandoelstellingen te realiseren. De leerlingen maken daar goed gebruik van.
	De school beschikt over een aangepaste ICT-uitrusting. De leerlingen tekenen met CAD-software waarin een CAM-module (Computer Aided Manufacturing) geïntegreerd zit. Ze bereiden daarmee hun CNC-programma's voor die ze op de machines kunnen uitvoeren.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De school kiest voor een gespreide evaluatie met examens. Die examens krijgen een gewicht van 60 % in het totaalcijfer. De examenvragen sluiten voldoende aan bij de leerplandoelstellingen, alhoewel het een permanente zorg is voor de leraren om te waken over een betekenisvolle context en het juiste beheersingsniveau.
	Het cijfer voor dagelijks werk bestaat uit beoordelingen van praktijkopdrachten, taken en toetsen. De meeste leerplandoelstellingen komen aan bod in de evaluatie op het juiste beheersingsniveau. De leerlingen geraken voldoende vertrouwd met de verwachtingen bij de evaluatiebeurten en de gewichten van elk onderdeel zijn vermeld om transparantie te creëren en de leerlingen de kans te geven om het belang van elke vraag te kennen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De school gebruikt het leerlingvolgsysteem (LVS) om opmerkingen rond leerbegeleiding te noteren. Zij noteert daar voor elke leerling de opmerkingen tijdens begeleidende en delibererende klassenraden en op een andere locatie in het LVS de opmerkingen van leraren. De leraren noteren hier en daar begeleidende commentaren en noteren remediëringsinspanningen.
	Als een leerling nood heeft aan verhoogde zorg, staan de relevante suggesties in het LVS. Die maatregelen evalueert het lerarenteam voldoende regelmatig om ze aan te passen aan de gewijzigde behoeftes. De leraren zijn nauw betrokken bij het welbevinden van hun leerlingen en slagen er, eerder door persoonlijke initiatieven en inzet, in om de basiszorg voldoende te versterken. Zo zien ze het aantal leerlingen met nood aan verhoogde zorg niet vergroten. Het leerklimaat is voor alle leerlingen stimulerend en veilig.
	Het studiemateriaal is doorgaans goed gekozen in functie van de leerplandoelstellingen. De leerwerkboeken en naslagwerken stroken met het ontwikkelingsniveau van deze leerlingen en bieden een goede structuur. De leraren hanteren een verzorgd taalgebruik. In een aantal leeractiviteiten stimuleren de leraren het overleg en kunnen leerlingen ook leren van elkaar.

Sommige werkvormen zijn activerend en gericht op onderzoekend leren, vaak individueel of in duo's. In enkele deelvakken geven de leraren eerder klassiek frontaal les.

Leerlingen kunnen na een slechte overhoring systematisch gebruik maken van een remediëringkans. Daarmee kunnen ze hun achterstand bijwerken en hun tekort gedeeltelijk compenseren. Leraren geven bijles tijdens de middagpauzes en na schooltijd. Als tekorten zich herhalen, biedt de school begeleide avondstudie aan om de leerlingen bij te staan.

Deskundigheidsbevordering

Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming

De school heeft geen traditie van collegiale visitaties. De vakgroepwerking focust sinds enige tijd op het ontwerp van een nieuw polyvalent vaklokaal voor Industriële wetenschappen en Elektromechanica. Een aantal nodige ontwikkelingen zijn daarom niet op de agenda gekomen. Initiatieven van sommige vakgroepleden zijn geïsoleerd gebleven en vinden geen doorgang naar het hele team of het team zoekt geen gelegenheid om daarover eensgezindheid te vinden en hun resultaten breed toe te passen.

De leraren scholen zeer regelmatig bij. De keuze van de thema's is doorgaans vakgebonden. Zij nemen zelf initiatief op basis van hun noden. De school biedt gezamenlijke pedagogische studiedagen aan en behandelt dan pedagogisch-didactische thema's zoals motiverend lesgeven.

De vakgroep bundelt leraren met verschillende en rijke expertise. Met een verbeterde ondersteuning en structuur kunnen voorbeelden van goede praktijk zich beter verspreiden en kan, onder meer, het aanbod naar een hoger niveau getild worden.

3.1.1.12 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet niet

De school streeft in onvoldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	Er zijn onvoldoende visie en planning die ervoor zorgen dat alle VOET voor alle
Doelgerichtheid	leerlingengroepen worden nagestreefd. De school beschikt over een inventaris per klas, maar dit is geen overzicht waaruit blijkt in welke mate de aanpak volstaat om te voldoen aan de inspanningsverplichting voor alle VOET. De link met de VOET is te vrijblijvend en er is onvoldoende toetsing met de eindtermen per vak. Er is geen planning uitgewerkt om een aantal werkpunten op te nemen en daarbij doelstellingen voorop te stellen.
Ondersteuning	De school levert weinig organisatorische inspanningen. De school mist een verantwoordelijke die instaat voor de opvolging van de organisatie, de evaluatie en de bijsturing in functie van de VOET. Elke leraar wordt geacht om de VOET te koppelen aan de lesactiviteiten en aan de extramurale activiteiten en om dit te registreren. Er is wel een draagvlak voor het werken aan de VOET binnen welomlijnde projecten, maar bepaalde contexten krijgen structureel minder aandacht. De communicatie over de VOET met ouders en leerlingen blijft beperkt.

Doeltreffendheid	Er worden elementen van de VOET-werking geëvalueerd, maar dit gebeurt niet systematisch en leidt slechts uitzonderlijk tot bijstellingen. De doeltreffendheid van de VOET-inspanningen binnen de lessen wordt centraal niet systematisch opgevolgd. Die zit vervat in de evaluatie van de leerplanrealisatie in het algemeen en ligt vooral in handen van de individuele leraren, met wisselende invulling als gevolg. Sporadisch evalueren de leerlingen het bereiken van de VOET na een project. Door het ontbreken van een globaal overzicht van de nagestreefde VOET waaruit het bereik en de kwaliteit zouden kunnen blijken, beschikt de school ook niet over de informatie die nodig is om het VOET-beleid en het bestaande aanbod te evalueren en waar nodig bij te sturen.
Ontwikkeling	Er zijn onvoldoende professionaliseringsinitiatieven. De school plant om in de nabije toekomst een VOET-werkgroep op te starten. Voor een aantal specifieke projecten wordt nascholing gevolgd door een beperkt aantal personeelsleden, maar deze professionalisering kadert nog niet in een groter geheel. Doordat de professionalisering niet wordt gestuurd vanuit aanwezige werkpunten en uitdagingen, mist deze de nodige breedte en effectiviteit.
Uitvoering Lichamelijke gezondheid en veiligheid	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. De VOET komen zowel bij verschillende vakken als binnen een aantal goed uitgewerkte projecten aan bod. De school levert heel wat inspanningen voor het sensibiliseren en bijbrengen van een aantal competenties op het vlak van gezondheid, beweging, voeding, veiligheid en verkeer. Het belang dat de school aan deze context hecht blijkt onder andere uit de middagactiviteiten en de sportdagen, de gezondheidsdag en de circusinitiatie. De ouderraad werkt mee aan de veiligheid in het verkeer. Het uitgewerkte drugseducatiebeleid is een voorbeeld van goede praktijk, met een duidelijk overzicht van op welke manier elke leerling betrokken wordt.
Socioculturele samenleving	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang bij de meeste leerlingen nagestreefd. In een aantal vakken werken de leerlingen aan de VOET rond samenleving, herinneringseducatie en kunst en cultuur. Alle leerlingen komen impliciet in contact met de VOET rond samenleving via de jaarlijkse vastenactie. Specifiek voor het aanbod zijn de (buitenlandse) stages in de derde graad waarbij het van belang is dat alle leerlingen constructief kunnen samenwerken met mensen van verschillende culturen en achtergronden. Herinneringseducatie komt extra aan bod via een bezoek aan Breendonk. Extra initiatieven zoals de schooluitstappen naar Parijs en Londen, de jaarlijkse theater- en filmvoorstellingen, het bezoek aan het cultureel centrum achter de schermen, borgen de extra aandacht voor kunst en cultuur.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Het onderzoek naar de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne heeft betrekking op de vestigingsplaats Kerkplein 14 te Heist-op-den-Berg. De gebouwen zijn verdeeld in verschillende blokken. Omwille van de ligging tegen een berghelling liggen de blokken op verschillende niveaus ten opzichte van elkaar. De school gebruikt een aantal lokalen gemeenschappelijk met het centrum voor leren en werken Damiaaninstituut te Aarschot.

Het globaal preventieplan (GPP) en het jaaractieplan (JAP) verschaffen geen helder beeld van alle knelpunten die in de school aanwezig zijn. De school neemt de opmerkingen van de interne preventiedienst en de externe controleorganen er niet systematisch in op. Voor heel wat acties is geen prioriteitenbepaling of gedetailleerde timing uitgewerkt. Ook de financiële middelen, voorzien voor het uitvoeren van de planning, zijn er niet in opgenomen. De interne preventieadviseur stelt het GPP en het JAP bovendien nog niet op aan de hand van risicoanalyses. Hij heeft tijdens zijn laatste twee rondgangen maar een beperkt aantal lokalen bezocht. Er is een reglementair samengesteld comité preventie en bescherming op het werk. De externe dienst voor preventie en bescherming op het werk doet om de twee jaar een rondgang. De instelling onderhoudt de gebouwen op regelmatige basis, maar ze kan geen preventief onderhoudsprogramma voor haar infrastructuur en uitrusting voorleggen. Het aankoop- en indienststellingsbeleid vertoont hiaten. De betrokkenheid van de preventieadviseur is uitgeschreven in een procedure. De instelling beschikt echter niet voor elk toestel over een indienststellingsverslag (conform de afspraken afgesloten binnen het convenant). De school verzamelt nog onvoldoende op een gestructureerde manier gegevens om de bewoonbaarheid, veiligheid en gezondheid te evalueren en bij te sturen.

Aan sommige verbeterpunten die vermeld staan in de verslagen van de deskundigen, is nog geen gevolg gegeven. De niet weggewerkte vaststellingen, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte. Volgens het laatste keuringsverslag (d.d. 02/06/2015) is de elektrische laagspanningsinstallatie niet conform de voorschriften. Niet alle zekeringskasten zijn afgesloten. Op diverse plaatsen is de verlichting nog niet voorzien van de nodige afscherming. Volgens het brandpreventieverslag (d.d. 06/07/2016) voldoen de schoolgebouwen niet aan de recente wetgevingen. Om alle opmerkingen weg te werken, dient de school een stappenplan op te stellen. De noodzakelijke pictogrammen zijn niet altijd aangebracht volgens de voorschriften. De evacuatieplannen ontbreken. De stookplaatsen zijn niet vrij van brandbaar materiaal. Het domein en de gebouwen zijn omwille van de ligging moeilijk toegankelijk voor personen met beperkte mobiliteit. De instelling beschikt over een geldig keuringsverslag van de meeste toestellen die vallen onder de keuring van een erkende dienst technische controle. Enkel de keuring van twee compressoren ontbreekt. De periodieke controles van de stellingen en turntoestellen gebeurt nog niet systematisch. De instelling beschikt eveneens niet over een volledige en geactualiseerde inventaris van de producten met gevaarlijke eigenschappen. Ook is er niet voor elk product met gevaarlijke eigenschappen of gevaarlijke stof/preparaat onmiddellijk een veiligheids- en gezondheidskaart beschikbaar. De asbestinventaris is niet actueel.

Een belangrijk werkpunt voor de school is het werken aan de algemene houding en cultuur waarbinnen iedereen zich aangesproken voelt om op zijn eigen niveau bij te dragen aan de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving. Zo stapelen de leraren in een aantal lokalen materialen instabiel hoog op kasten. In de afdeling mechanica voeren leraren en leerlingen spuitwerk uit in een trekkast zonder afzuiging. In enkele leslokalen zijn de kolomboormachine en de slijpmachine onvoldoende beveiligd. Verspreid over de campus zijn er enkele kleine niveauverschillen in de vloer waardoor struikelgevaar ontstaat. De signalisatie die het gevaar aangeeft, is niet altijd aangebracht. In de kleedkamer van de houtafdeling ontbreekt een trapleuning. Volgens verkregen informatie en eigen waarneming kan de temperatuur bij zonnig weer in sommige lokalen hoog oplopen.

Op het vlak van hygiëne bleken toiletten voor mannen en vrouwen (personeel en bezoekers) niet gescheiden. Momenteel is er geen aangepast toegankelijk toilet voor personen met mobiliteitsproblemen. Hoewel voor de jongens het aantal toiletten en urinoirs met het huidige leerlingenaantal niet voldoet, heeft de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting niet kunnen vaststellen dat dit leidt tot overlast. Er zijn geen schotten tussen de urinoirs in de sporthal. De school houdt een beperkt register met de interventies van de eerste hulp bij.

Omwille van de gebrekkige systematiek waarmee de school tekorten opspoorde, evalueert en bijstuurt, krijgt de school een beperkt gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Als het beleid de kwaliteit van haar bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne consequenter bewaakt, daadkrachtiger tekorten beheerst en verbeteracties uitvoert, moet het mogelijk zijn deze verbeteringen op eigen kracht vorm te geven.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	neen
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	neen
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Aanvangsbegeleiding

Doelgerichtheid De school verwelkomt elk jaar een aantal nieuwe leraren, zowel bij de start als in de loop van het schooljaar. De schoolleiding investeert doelgericht in een collegiale en professionele aanvangsbegeleiding van nieuwe leraren. Eenzelfde mentor is hierbij al vele jaren de spilfiguur en dragende kracht.

De concrete doelen en de werking van de begeleiding zijn duidelijk in een visueel schema weergegeven. Een draaiboek stroomlijnt de aanvangsbegeleiding. De begeleiding verloopt gefaseerd en omvat zowel wegwijsbegeleiding, praktische ondersteuning als leerbegeleiding. De schoolleiding, het schoolbestuur en de mentor vinden het belangrijk dat nieuwe leraren zich welkom voelen. Starters krijgen in een veilig klimaat en in een sfeer van vertrouwen kansen om te groeien in hun professioneel functioneren.

Bij de aanwerving van nieuwe leraren gaat de schoolleiding doelgericht op zoek naar competente leraren met het gepaste bekwaamheidsbewijs of met praktijkervaring. Een hart voor de tso/bsc-leerling is een belangrijke voorwaarde.

Ondersteuning De school organiseert een kwaliteitsvolle ondersteuning voor de aanvangsbegeleiding. Het begeleiden is een gedeelde verantwoordelijkheid van het directieteam, de mentor, de graadcoördinatoren, de technisch adviseurs en de vakcollega's. De mentor die specifieke vorming volgde, draagt de organisatie van het geheel. Ze treedt op als coach en vertrouwenspersoon. De rol van de directeur bevindt zich in hoofdzaak op het vlak van aanwerving en evaluatie. De vakinhoudelijke ondersteuning berust bij de vakgroep, de vakcollega's en de technisch adviseurs.

De school heeft een uitgebreid begeleidingstraject uitgewerkt waardoor nieuwe leraren zich snel kunnen inwerken in het schoolleven en de schoolwerking. Diverse initiatieven ondersteunen de kwaliteitsvolle begeleiding van startende leraren en interimarissen. De school maakt hierbij een onderscheid in de begeleiding van een starter met een opdracht van lange of van korte duur. Bij deze laatste is enkel de praktische ondersteuning opgenomen.

Tijdens een eerste infomoment krijgen de nieuwe leraren naast de schoolvisie alle mogelijke informatie die van belang is voor een vlotte start in hun nieuwe school. De onthaalbrochure 'Wegwijs in SL' is een verzameling van alle belangrijke informatie. Het pedagogisch project, de schoolstructuur en praktische afspraken zijn daar onder meer in opgenomen. De bundel moet de leraren zowel een leidraad als een houvast bieden.

Onder andere een warm onthaal, een rondleiding, individuele (intake)gesprekken, kennismakingsmomenten met de groep starters onderling, infomomenten rond vakgroepen, praktische afspraken en uitleg rond het elektronische platform vervolledigen de eerstelijnsopvang van nieuwe collega's.

De verschillende mentoren van de scholengemeenschap 'Ter Nethe' organiseren een cursus rond klasmanagement om de starters aan te zetten tot reflectie over hun functioneren.

Om alle nieuwe informatie stapsgewijs aan te bieden, zijn er een aantal formele overlegmomenten in de loop van het schooljaar. Tijdens die overlegmomenten krijgt de leraar enerzijds praktische informatie die relevant is voor de periode van het jaar (werking klassenraden, jaarplannen, einde trimester, oudercontact, ...) en anderzijds vormingen en intervisies rond thema's over het leraarschap. Daarnaast zijn er vele mogelijkheden tot informele contacten waarbij de starter met vragen terecht kan bij de mentor, de directie of andere collega's.

Tijdens de aanvangsjaren bewaakt de schoolleiding de taaklast van de nieuwe leraren, zo is hun deelname aan werkgroepen beperkt.

Doeltreffendheid Vele informele contacten, intervisiemomenten, lesbezoeken en reflectiegesprekken met de nieuwe leraren peilen naar de doeltreffendheid van de aanvangsbegeleiding. Dat alles maakt dat er een duidelijk zicht is op de groei en de evolutie van de beginnende leraren. De verwachtingen van de aanvangsbegeleiding op vak- of studierichtingsniveau zijn echter minder duidelijk waardoor de begeleiding niet in alle vakgroepen even kwaliteitsvol verloopt.

De beginnende leraren ervaren de aanvangsbegeleiding als een bijzonder waardevolle en effectieve ondersteuning. Ze voelen zich welkom en ondersteund. De mentor krijgt tijdens gesprekken met beginnende collega's terecht heel veel waardering voor de manier waarop zij haar taak vervult. Zij is als coach een vertrouwenspersoon en een luisterend oor. De school creëert zo een veilige omgeving om eventuele problemen met klassen of met leerlingen tijdig bespreekbaar te maken. De overlegmomenten en intervisies ervaren de beginnende leraren als heel waardevol voor hun deskundigheidsbevordering.

Ontwikkeling De school levert inspanningen om de kwaliteit van de aanvangsbegeleiding continu te verbeteren. Op basis van de informatie verzameld tijdens de vele informele contacten, de vormingssessies en de reflectiegesprekken stuurt de school voortdurend bij. Zo houdt de school de onthaalbrochure 'Wegwijs in SL' altijd up-to-date met de laatste informatie. De ondersteuningsvragen van leraren in hun tweede schooljaar gebruikt de school als een bron van informatie om de aanvangsbegeleiding bij te sturen. Vormingen rond het coachen van collega's en het inzetten op verbindend communiceren zijn slechts een aantal voorbeelden van de plannen.

4.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school is stevig verankerd met de nabije omgeving en bezit een sterke cultuur die focust op zorg van bij de oorsprong van de school. In haar 'visie op zorg' expliciteert zij de strategische doelen op het vlak van leerbegeleiding. De visietekst is tot stand gekomen in het ZOCO-team, dat is de directie, samen met de zes graadcoördinatoren, een per graad en per onderwijsvorm.

Om de brede basiszorg te versterken, zet de school in op een zestal strategische doelen: welbevinden verhogen, kwaliteitsvol lesgeven, remediëren, studiebegeleiding, organisatie en evaluatie. Elk van die doelen staat verduidelijkt in de vorm van verwachtingen. Die zijn concreet omschreven en stimuleren het korps om er aan deel te nemen. Deze visie was het onderwerp van een pedagogische studiedag twee jaar geleden om voor meer draagvlak te zorgen in het hele team. De visie op leerbegeleiding is nauw verwant met het pedagogisch project van de school.

De directie heeft op basis van deze strategische doelen nog geen operationele doelen afgeleid die specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgebonden (SMART) zijn. Daardoor mist het visiedocument aan impact op het schoolgebeuren.

Ondersteuning De school verzamelt informatie over de beginsituatie van elke leerling via intakegesprekken, de zorgoverdracht uit het basisonderwijs en bestaande individuele handelingsplannen. De portretklassenraad in het begin van het schooljaar is het kanaal om de informatie bij aanvang te duiden.

Het ZOCO-team overlegt wekelijks. Op de agenda staan bekommernissen rond leerlingen, zowel wat zorg als wat leerbegeleiding betreft. Omdat de graadcoördinatoren zich over beide aspecten buigen en omdat het de cultuur in de school is dat 'leren leren' een hoofdbekommernis is van elke leraar individueel, is het moeilijk om na te gaan hoe groot het aandeel leerbegeleiding is in het takenpakket van de graadcoördinatoren.

Het leerlingvolgsysteem is rijk gedocumenteerd en functioneel om te gebruiken. De leraren krijgen meer en meer de gewoonte om voor input uit het klasgebeuren te zorgen. Enkele clusters van leraren noteren eerder zelden hun remediëringsinitiatieven waardoor het beeld voor de graadcoördinatoren soms wat vertekend geraakt.

In de school gebruiken de leraren een gedetailleerd omschreven SAM-schaal. Samen met die schalen geeft de school geen instructies hoe leraren er mee om moeten gaan als leerlingen door hun eigenheid onmogelijk de cesuur kunnen halen voor de criteria in die schaal. Leraren trachten met wisselend succes zelf te bepalen hoe ze bijvoorbeeld een leerling met ASS kunnen beoordelen op het vlak van sociale omgang, een van de criteria.

De visietekst over zorg in de school bevat tips over hoe je als leraar je leeromgeving kan verbeteren en je les leerkrachtiger kan maken. Een inspanning van de school is de digitale agenda die zij ter beschikking stelt op het elektronische platform. Die heeft gedurende vorig schooljaar met een beperkte groep proefgedraaid en de feedback was zo gunstig dat alle klassen die nu in gebruik nemen. De graadcoördinatoren geven vorm aan de notities in die agenda met kleurafspraken. De leerlingen noteren wel nog in hun papieren planagenda welke opdrachten en overhoringen ze verwachten.

Binnen de school zijn er waardevolle individuele initiatieven van leraren die met de aangeboden tips goed aan de slag gaan. Tot op heden blijven die voorbeelden van goede praktijk nog te geïsoleerd. In de school is collegiale visitatie of het kristalliseren van zulke voorbeelden in algemene procedures, draaiboeken of voorschriften geen gewoonte. Zo wordt die expertise geen eigendom van de school en genieten te weinig leerlingen van de voordelen.

Het is de ambitie om met een meer doordachte brede basiszorg verder te werken waarvan de uitvoering beter bewaakt wordt. Zo hoopt de school om meer leerlingen zonder bijkomende maatregelen succesvol te laten deelnemen aan het gemeenschappelijk curriculum.

Als leermoeilijkheden niet binnen het ZOCO-team gecounterd kunnen worden, behandelen ze de cases op het driewekelijks overleg met de deskundigen van het CLB. De vernieuwde organisatie binnen het CLB zorgt ervoor dat er geen vaste vertegenwoordiging meer is in de school. Die nieuwe verstandhouding maakt dat de graadcoördinatoren aanzienlijk meer bevraagd worden en ook hun aandacht moeten verschuiven naar werkelijke coördinatie en minder uitvoering. De leerlingen die deze nood aan verhoogde zorg tonen, kunnen rekenen op een individueel handelingsplan. Daarin maakt de school, afgestemd op de individuele behoeften van de leerling, een beschrijving van de bijkomende maatregelen om de onderwijskansen te waarborgen. Zij plant de remediërende, differentiërende, compenserende en dispenserende maatregelen en documenteert ze op het leerlingvolgsysteem. De ouders spelen ook een belangrijke rol en de school spreekt hen daar op aan als er een individueel handelingsplan gemaakt wordt.

De school heeft in eerder zeldzame gevallen al ervaring met individueel aangepaste curricula voor leerlingen. Het blijft een zoektocht voor de school hoe ze de leervorderingen voor deze leerlingen optimaal kan bekrachtigen. Zo kunnen ook deze leerlingen met meer kansen op de arbeidsmarkt terecht. De mogelijkheden voor studiebekräftiging, in deze gevallen, zijn in de onderwijsvormen binnen de school eerder beperkt, ongeacht de inspanningen die zij levert voor een waardevol aanbod.

Doeltreffendheid De voorbereiding van de begeleidende klassenraden en de besprekingen daarin zijn de belangrijkste ogenblikken waarop de graadcoördinatoren en de leraren de leerresultaten onder de loep nemen. Zij onderzoeken uitschieters en trends op een eerder intuïtieve manier. De school ontwikkelde tot op heden geen cultuur om de rijkdom aan data die in alle onderwijsprocessen aanwezig is, in te zetten in de kwaliteitsbewaking van, onder meer, de leerbegeleiding.

Voor andere initiatieven spelen de graadcoördinatoren steeds de inspirerende rol en doen ze nog veel van het uitvoerend werk inzake leerbegeleiding. Doordat bijna geen doelen meetbaar omschreven zijn, kunnen ze de doeltreffendheid van hun acties moeilijk in kaart brengen. De stelling dat 'leren leren' een opdracht is voor de leraren, kan hun verantwoordelijkheidszin wel aanspreken, maar de school verbindt aan deze verwachting geen zichtbare en meetbare doelen. Bijgevolg kan de doeltreffendheid van inspanningen in deze belangrijke cluster eindtermen niet nagegaan worden. De tips die in de visietekst vernoemd worden zijn waardevol, maar de schoolleiding gaat niet op systematische wijze na hoe ze toegepast worden.

Elke leerling die voor het eerst instroomt, wordt gescreend op het niveau van de onderwijstaal. Het resultaat van die screening kan leiden tot aangepaste begeleiding of extra ondersteuning in de vorm van gedifferentieerde remediëring. De leraren Nederlands zijn de eerste betrokkenen om de taalachterstand weg te werken. Over het algemeen zitten de leerlingen zowel van A- als B-stroom onder het Vlaams gemiddelde en heeft bijna elke leerling een taalvaardigheidsachterstand, vooral voor begrijpend lezen. De gedetailleerde opvolging van de taalscreening is een onderwerp op de begeleidende klassenraad. Dit kan aanleiding geven tot een hergroepering van de leerlingen in functie van hun taalbeheersingsniveau. Het taalteam tracht de ouders meer te betrekken bij het proces en het resultaat van de taalscreening. De leden van het taalteam volgen geregeld navormingen rond het optimaliseren van de taalscreening en de opvolging ervan. Het team staat voor de uitdaging om de resultaten van de screening en de taalverwerving ook te laten opnemen in andere vakken. De samenwerking tussen een leraar techniek en een leraar Nederlands om een presentatie van een leerling gezamenlijk te beoordelen, is een sporadisch voorbeeld van wat er mogelijk is. Daarnaast focust het talenbeleid op één project per graad, met wisselend succes. Een aantal schooljaren geleden werden taalposters en taaltips bezorgd aan alle leraren. Deze posters zijn aan actualisering toe. De vraagstelling bij toetsen en taken is over het algemeen eenduidig en duidelijk. Ook de vak- en instructietaal is helder en aangepast aan het doelpubliek. Het taalteam streeft ernaar een actieplan rond talenbeleid uit te werken, met de ondersteuning van de directie. Op die manier willen zij SMART geformuleerde concrete doelstellingen in actiepunten gieten, meten en waar nodig bijsturen.

Ontwikkeling Om de realisatie van haar zes doelen in de visie te realiseren, zoekt het ZOCO-team naar geschikte opleidingen. Op het vlak van leerbegeleiding organiseerde ze een inspirerende scholing rond differentiëren in de klas en motivatie bij leerlingen. Daar komen ook gesprekstechnieken en werkvormen aan bod om meer rendement te halen uit klasgesprekken. Groepjes van leraren volgen ook een opleiding rond herstelgericht werken.

Recent begon de school een bevraging inzake leerbegeleiding in samenwerking met een hogeschool. De leerlingen en de leraren hebben al deelgenomen. De ouders krijgen in de nabije toekomst ook nog een vragenlijst. Als die resultaten verwerkt zijn, trachten de graadcoördinatoren en de directie er handvatten en doelen uit af te leiden en het plan in overlegmomenten eigendom te maken van het hele schoolteam. De voorlopige resultaten van de bevraging tonen aan dat de noden goed aansluiten bij de huidige strategische doelen.

De directie en de graadcoördinatoren staan erg open voor externe evaluaties, zijn ontwikkelingsbereid en tonen veel kritisch reflectievermogen om met de zelf vastgestelde werkpunten en de opmerkingen tijdens het onderzoek aan de slag te gaan.

4.3 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid Naar aanleiding van de doorlichting stelde de school vast dat er in het verleden weinig aandacht geweest is om een visie op het evalueren van leerlingen te ontwikkelen. Enkele punten van zorgvuldige evaluatie zijn vermeld in een infobundel voor leraren en bij de aandachtspunten voor de deliberatie. Deze zijn erg summier en kaderen niet in een volledige en samenhangende visie of benadering van dit onderwijsproces. Recent werd door de directie een eerste stap gezet om doelen en de beoogde effecten in kaart te brengen. Deze oefening is nog beperkt tot het beleidsniveau.

De visie op de deliberatie is duidelijk uitgeschreven en is conform de regelgeving. De delibererende klassenraad oordeelt prospectief. Waar nodig hanteert men vakantietaken en waarschuwingen om de kans op succes in het vervolgtraject te vergroten.

Ondersteuning Voor het bewaken van een kwaliteitsvolle evaluatie van de leerling voorziet de school nagenoeg niet in verdere aansturing. Enkel voor de na te streven frequentie van toetsen zijn er richtlijnen.

Voor de rapportering over de resultaten zijn er duidelijke afspraken. Behalve voor enkele vakken die permanent geëvalueerd worden, kiest de school in de A-stroom en in het tso voor een verhouding van 40 % voor het dagelijks werk en 60 % voor de examens in de drie graden. Over de afstemming van deze verhouding op het leerplangericht evalueren binnen leerplannen die diverse vormen van evaluatie en een competentiegerichte benadering aanmoedigen, werd nog niet gereflecteerd. De keuze voor dezelfde verhouding tussen dagelijks werk en examens in de drie graden weerspiegelt weinig de verzelfstandiging van de leerling doorheen zijn schoolloopbaan zoals die in de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren' is opgenomen.

In de B-stroom en in het bso kiest de school voor een mengvorm van permanente en periodieke evaluatie. Het jaarresultaat wordt voor alle vakken opgesplitst in 70 % 'kennis' en 30 % 'vaardigheden en attitudes'. In werkelijkheid wordt 70 % gegenereerd door taken en toetsen voor het vak, in een aantal gevallen aangevuld met een grote toets. Vaak zijn daarin ook vaardigheden en vakattitudes vertegenwoordigd. Voor het toekennen van de score op 30 % hanteren de leraren een uniforme SAM-schaal met algemene en schoolse attitudes. Deze werd ingevoerd als basis om de leerling, ook via gesprek, in zijn persoonlijke groei te begeleiden. Voor een aantal vakken overlappen de items uit de SAM-schaal met vakattitudes. Dit resulteert in een weinig transparant geheel. Bovendien beïnvloeden niet-leerplangebonden doelen de resultaten voor een aantal vakken in aanzienlijke mate. Het is daardoor voor de delibererende klassenraad niet steeds duidelijk in welke mate de leerling de leerplandoelstellingen bereikt heeft.

Ook voor de geïntegreerde proef en de leerlingenstage blijft de aansturing overwegend beperkt tot afspraken over de rapportering. Voor de geïntegreerde proef zijn er vastgelegde gewichten voor proces- en productevaluatie, gespreid over de verschillende rapportperiodes. Er is weinig verdere ondersteuning voor een gelijkgerichte en transparante toekenning van scores. Het stagerapport evalueert attitudes, maar legt weinig verband met andere leerplandoelstellingen.

Voor de attestering en de motivering van de B- en C-attesten zijn er duidelijk uitgeschreven en gecommuniceerde richtlijnen.

Doeltreffendheid Door het ontbreken van vastgelegde doelen zijn er ook weinig aandacht en mogelijkheden om na te gaan of deze bereikt worden. Na het invoeren van de SAM-schaal voor vaardigheden en attitudes werden wel bevestigingen gedaan bij de diverse betrokkenen. Deze waren overwegend tevreden over het gebruik ervan. De school baseert zich verder vooral op de reacties van stagegevers en de gunstige attesteringsgegevens om over de resultaten te reflecteren. Ze detecteert daarbij weinig signalen die een bijsturing triggeren. Deze informatie is evenwel weinig geschikt om de aanpak van de evaluatiepraktijk als onderwijsproces te evalueren omdat het algemene aspecten betreft en ze niet gericht is op de kwaliteitskenmerken van het evaluatieproces.

Door het ontbreken van een gedragen visie met duidelijke doelen en de aansturing op schoolniveau, variëren de aandacht en de kunde om kwaliteitsvol te evalueren en om de resultaten ervan te benutten in het onderwijsproces sterk naargelang de vakgroep en de leden ervan.

Ontwikkeling Tijdens een pedagogische studiedag werd enkele schooljaren geleden vorming gegeven over het formuleren van rapportcommentaren. Ook werd als gevolg van een impuls uit het bedrijfsleven de SAM-schaal ingevoerd. Recentere evoluties en nascholingen zijn beperkt tot initiatieven van individuele leraren die eventueel uitdijen naar de vakgroep of collega's. De toenemende aandacht voor zelf-, co- en peerevaluatie en de gewijzigde aanpak voor Engels en Frans in de derde graad zijn daar voorbeelden van. De invoering van STEM heeft recent de reflectie over evaluatie aangewakkerd.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De school bevindt zich in een overgangsfase. Dit schooljaar trad een nieuwe algemeen directeur aan in opvolging van een directeur die de school meer dan een decennium lang leidde. Ze vormt een complementair directieteam met een pedagogisch en een technisch directeur. Ook deze directieleden hebben hun ambt pas enkele schooljaren opgenomen.

Personeelsleden met specifieke functies zoals de technisch adviseurs en de coördinatoren staan hen bij. De graadcoördinatoren spelen een cruciale rol bij de leerlingbegeleiding waar ze betrokken zijn bij de visieontwikkeling, maar ook heel wat praktisch werk op zich nemen. Meer en meer nemen ze een coachende rol op om de leraren te ondersteunen bij de verdere uitbouw van de brede basiszorg. Ook andere personeelsleden krijgen ruimte om vernieuwingen mee vorm te geven, zoals bijvoorbeeld de STEM-coördinatoren.

Het directieteam stelt zich toegankelijk op voor leraren. Het leiderschap is vooral gericht op de dagelijkse aansturing van de schoolorganisatie en het personeel, het optimaliseren van de infrastructuur en het uitbouwen van het schoolbeleid.

De schoolleiding vertrouwt de kwaliteitsbewaking op vak- en studierichtingsniveau toe aan de vakgroepen en individuele leraren. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat niet alle vakgroepen deze verantwoordelijkheid opnemen of beschikken over voldoende dynamiek om bottom-up de onderwijskundige processen mee vorm te geven. Hierdoor vertoont de aanpak op de klasvloer op het vlak van leerplanrealisatie, leerlingevaluatie en leerbegeleiding in sommige vakgroepen weinig gelijk- en doelgerichtheid en samenhang. Andere vakgroepen geven dan weer blijk van heel wat ontwikkelingsdynamiek. Hierdoor dreigen de vernieuwingen en de kwaliteit van het aangeboden onderwijs zich met verschillende snelheden te ontwikkelen. Een daadkrachtige en inhoudelijke aansturing en systematische opvolging van de onderwijskundige processen en van de vakgroepwerking zijn nog onvoldoende ingebed in de schoolcultuur. De directie is zich bewust van de werkpunten en stelt zich veranderingsbereid op.

Visieontwikkeling Het Sint-Lambertusinstituut profileert zich in haar pedagogisch project als een nijverheidsschool die kwaliteitsvol STEM-onderwijs biedt in regionale context binnen een waarderend, stimulerend, uitdagend en hartelijk klimaat. De directie erkent het belang van acceptatie en gedragenheid van de ontwikkelde visie. Ze ziet het als een belangrijke taak om te bewaken dat de leerling steeds centraal blijft bij alle nieuwe ontwikkelingen. De permanente inzet voor het leerlinggerichte schoolklimaat toont aan dat het personeel deze visie onderschrijft.

Een aantal keer per jaar organiseren het directieteam en het schoolbestuur beleidsdagen waar ze werken rond visieontwikkeling. De schoolleiding zet het pedagogisch project om in accenten waar ze aan werken in de loop van het jaar. De voorbije schooljaren was dit voornamelijk rond het actualiseren van de visie op leerlingbegeleiding gebaseerd op het handelingsgericht werken en de verdere concretisering ervan. Daarnaast werkte de school aan de uitbouw van STEM-onderwijs. Dit jaar ligt het accent op 'leren leren', het herstelgericht werken en het uitwerken van vakoverschrijdende projecten rond STEM. Een aantal werkgroepen ondersteunen de concrete uitwerking.

De school levert heel wat inspanningen om haar visie via verschillende kanalen kenbaar te maken. Door het ontbreken van een planmatige aanpak van een aantal onderwijskundige beleidsaspecten zoals bijvoorbeeld het talenbeleid, het evaluatiebeleid en de vakoverschrijdende vorming, mist het schoolteam een gerichtheid op gemeenschappelijke doelen.

Besluitvorming De school beschikt over de decretaal verplichte participatieorganen. De besluitvorming gebeurt participatief en verloopt via geregeld overleg met het schoolbestuur, de decretale participatieorganen, verschillende raden en werkgroepen. De vakgroepwerking is weinig structureel uitgebouwd. De ouders tonen een hoge betrokkenheid en proberen actief deel te nemen aan de positieve uitbouw van de school. Er zijn twee leerlingenraden actief, een voor de eerste graad en een voor de tweede en derde graad samen. Ze formuleren voorstellen rond acties die het leefklimaat van de leerlingen ten goede komen en werken mee aan de uitwerking hiervan.

De directie ziet het adviesorgaan SWP (schoolwerkplan) als een belangrijke denktank en klankbord in verband met pedagogische en organisatorische aspecten van de schoolwerking. Ze wijzigde de samenstelling om een zo ruim mogelijke vertegenwoordiging te krijgen van alle geledingen. Bij deze vergaderingen sluiten naargelang de agendapunten andere personeelsleden als inhoudelijk deskundige aan.

Op basis van gedetecteerde noden en vooropgestelde veranderingen stelt het beleid specifieke werkgroepen samen. Zo ontstond het STEM-team en denkt de schoolleiding aan het oprichten van een werkgroep rond VOET.

De school voert een communicatiebeleid dat afgestemd is op de verschillende doelgroepen. Ze gebruikt daarvoor een uitgebreide mix van zowel traditionele als digitale kanalen. Ook de raad van bestuur voorziet een trimestriële nieuwsbrief voor de personeelsleden.

Kwaliteitszorg Geleidelijk aan vindt het kwaliteitsdenken zijn ingang in het beleid van de school, maar integraal en systematisch is de kwaliteitszorg nog niet. De school verzamelt kwantitatieve en kwalitatieve data, zowel uit externe als interne bronnen en bevraagt diverse doelgroepen. Ze staat open voor externe beoordeling en feedback en stuurt op basis daarvan het beleid en de schoolwerking bij. Een voorbeeld hiervan is het bijsturen van de werking van de klassenraden volgens de principes van het handelingsgericht werken. De uitvoering van de verbeterinitiatieven is doorgaans kwaliteitsvol, maar wegens het gemis aan concrete en meetbare doelen is het niet mogelijk de doeltreffendheid te controleren.

Inbreuken op de regelgeving In het officiële schoolreglement is er een inbreuk tegen de regelgeving wegens het ontbreken van de basisprincipes van het schoolbeleid inzake reclame en sponsoring.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De aanvangsbegeleiding.
- De permanente inzet voor het leerlinggerichte schoolklimaat.
- Het engagement van de coördinatoren.

Wat betreft het algemeen beleid

- De veranderingsbereidheid van het directieteam.
- Het participatieve karakter van het schoolbeleid.
- De toegankelijkheid van de schoolleiding.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatiepraktijk.
- De doeltreffendheid en ondersteuning van de leerbegeleiding.
- Het talenbeleid.

Wat betreft het algemeen beleid

- De planmatige aanpak van beleidsprioriteiten afgestemd op de noden van de school.
- De daadkrachtige aansturing en opvolging van de onderwijskundige processen.
- De inhoudelijke aansturing, opvolging en responsabilisering van de vakgroepwerking.
- De systematische en cyclische kwaliteitszorg tot op de klasvloer.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor maatschappelijke vorming in de B-stroom.
- De leerplanrealisatie voor techniek in 1B.
- De leerplanrealisatie voor bouw in bso derde graad in de studierichting Ruwbouw.
- Het VOET-beleid.
- De bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving.

Wat betreft de regelgeving

- Het opnemen van de basisprincipes van het schoolbeleid m.b.t. reclame en sponsoring in het schoolreglement (Codex SO art. 112, 12°). (geen opvolging)

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 B	maatschappelijke vorming, techniek	
Graad 1 Nijverheid	maatschappelijke vorming	
Graad 3 BSO Ruwbouw		bouw

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **17-03-2020** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
David VROMANT de inspecteur-verslaggever	Annemie Van Bael de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	